Դ. 1268 — 1889 ՕԳՈՍՏՈՍ 23 ՉԱՐՇԷՆՊԻՀ)(1307 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 8 — ՊԷՇԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

20 ՓԱՐԱ

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐՔԻՅԷ

20 ՓԱՐԱ

ԱՊՕՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

	12 ԱՅԼԷՔ	6 ԱՅԼԷՔ	3 ԱՅԼԷՔ
ՍԹԱՄՊՕԼ	140 ղշ.	70 ղշ.	40 ղշ.
ԹԱՇՐԱ	200 »	100 »	

Մէճիտիյէ 20 ղրուշտան

ՊՕԼԻԹԻՔԻՅԷ ՄԻԼԻՅԷ ԹԻՃԱՐԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

{صاحب امتياز: جيوه‌لكيان}

ՆԷՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

جريدهٔ شرقيه

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

4րտիւնճիւ, 3նճի վէ 2նճի սահիֆէ սաթըրը ղրշ. 5
Ավանսէ սահիֆէ 1 լի 10ը. հս. » 3
Մէքտուպլար նաֆիլէյա տաիր պէնտլէր մէճճանէն գապուլ օլունաճագ վէ իատէ օլունմայաճագ տըր։

Իտարէխանէսի, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ նումէրօ 20 ձիվէլէկեան Հանտանտա տըր։ Քեաղըտլէր մէվատտը հաղգընտա կալէմանըն սահիպ վէ մէսուլ ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ»ա միւրաճաաթ օլունա։

ԽԱՐԻՃԻ ՀԱՎԱՏԻՍ

ԿԻՐԻՏ

Վիէննատան Տէրսաատէթէ չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, տիւվէլը մուազզամա՝ Կիրիտ մէսէլէսինի, եվրօբա բօլիթիգասը.յլա ասլա թէալլուգի օլմայան պիր մէսէլէ հիւքմինտէ ատտ ու իթիպար իթմէքտէ տիրլէր։

Աթէնա Գուրիէրի՝ պիր թէլէկրաֆընա նազարէն, Զամը հազրէթը Բաապըչաքի՝ Կիրիտտէ ասայիշ ու ինթիզամըն իատէսինէ տաիր Կիրիտ վալի վէքիլի Շաքիր բաշա հազրէթլէրի թարաֆընտան կէօնտէրիլէն պիլճիւմլէ բաբօրթօլարըն տիւվէլը մուազզամայա թէպլիղ օլընմասընը էմր ու ֆէրման պույուրմըշլար տըր։

Պուլկարիսթան բէյսը վիւքէլասը Մ. Սթամպուլօֆըն պու արա իքի տէֆա Վիէննայա կիթտիկի ըիվայէթ օլընըյօր։

—

Ռուսիա իմբէրաթօրըն Բարիզտէ պուլընան իքինճի մախտումը կրան տիւգ Ժօրժ վէ ամուճազատէլէրի տիկէր կրանտիւգ Ժօրժ վէ կրանտիւգ Ալէքսանտր կէչէն ճումաա կիւնիւ Ե.Ֆէլ պուլէսինէ չըգմըշլար տըր։ Իմբէրաթօրըն մախտումը՝ գուլէնին Յինճի գաթընտան Փօրէնհակտա պուլընան վալիտէսինէ պիր թէլէկրաֆ չէքմիշ տիր։

—

Շարգ լիմանլարը գօնկրէսինտէ հազըր պուլունմագ իչիւն Սթօգօլմա կիթմիշ օլան չէհրիմիզ Իրան սէֆիրի Մօհսին խան հազրէթլէրի կէչէն ճումաա էրթէսի կիւնիւ Շուէտ գըրալընըն հուզուրընա գապուլ օլընմըշ տըր։

—

Իրան Շահը՝ Բէլչիգատա պուլունտուղը սըրատա քէնտիսինէ Թէրճէմանլըգ իտէն Մաճառլը մուալլիմը մէշհուր Մ. Վամպէրիյէ Շիր ու Խուրշիտ նիշանընըն Յինճի ըիւթպէսինի, գալէթ գըյմէթտար պիր եռուզիքը իհտա էյլէմիշ տիր։

ՍԷԼԱՆԻՔՏԷ ՊԻՐ ՀԱՐԻՔ

Կէչէն բազար կիւնըքի թարիխլէ Սէլանիքտէն Լա Թիւրգիյէ ամիտէքի թէլէկրաֆ չէքիլմիշ տիր.

«Տիւն ազչամ պուրատա իսլի հէքէմ տէրունինտէ վուգու պուլան հարիգ հազգընտա՝ պուրատան սիզէ վաստ օլմասը միւմքին օլան ֆէնա ըիվայէթլէրէ ասլա ինանմայըն։ Պու պապտաքի թաֆսիլաթ պէր վէճհը աթի տիր.

«Ֆիշէնկ տէպպօյը՝ գազաէն աթէշ ալմըշ իսէ տէ, տէրհալ վալի վէ միւշիր բաշալար վէ սաիր մէմուրին թարաֆընտան իթթիխազ օլընան թէտապիր սայէսինտէ աթէշին ճէպխանէյէ սիրայէթի մէն իտիլէպիլմիշ, վէ չէհրի թէհտիտ իտէն թէհլիքէնին էօնիւ ալընմըշ տըր։

«Պէյն էլ էհալի պու կիպի անժալ սըրաարընտա վուգուը թապիի օլան պազըր կէօնա գարկաշալըգ զուհուր րա կէլիպ, հէր թարաֆտան գաչան գաչանա օլմուշ իսէ տէ, տէրհալ հիւքիւմէթ թարաֆընտան պիր ասքէր գօրտօնը չէքիլիպ թէրգ օլընան խանէլէր մուհաֆազա իտիլմիշ տիր։

«Ֆրանսըզ տօնանմասընըն թայֆալարը՝ թուլումպալարը իլէ պէրապէր գարայա չըգըպ, ամէլէյէ պասիթրըլմասը իչիւն սիկուրթա գումբանեալարընըն վէ պէլէտիյէնին թուլումպալարընա եարտըմ իթմիշլէր տիր։

«Վալի վէ միւշիր բաշալար հազարաթըյլա միրլիվա Ապտուլլահ վէ Բէշիր բաշալար՝ մահալը հարիգտէ վէ չէհրի թէհտիտ իտէն պէօյիւք թէհլիքէնին տէֆ ու ըէֆինէ պէզլի մէսայի իթմիշ օլուպ, հէր պիրիսի ... Հէր նէ գատար պիրճիւմլէ թէհլիքէ պէրթարաֆ օլմուշ իսէ տէ, հէր քէսէ էմնիյէթ կէլմէք իչիւն միւչաբէլէյհիմ հազարաթը էլան մահալը հարիգտէ տուրույօրլար։ Օ կէճէ Ինկիլթէրա, Աւստրիա վէ Իթալիա գօնսօլօսլարը տախի մահալը հարիգտէ իսպաթը վիւճուտ իթմիշլէր տիր։»

ԻԶՄԻՐՏԷ

«ՏԱՆԿ» ԽԱՍԹԱԼԸՂԸ

Իզմիրտէն պէրվէճհը աթի եազըլըյօր.

Տանկ թապիր օլընան սըթմա խասթալըղը՝ չէհրին հէր թարաֆընա եայըլըյօր։ Մէզքիւր խասթալըգ ազտէմաէ եահուտի, իսլամ վէ էրմէնի մահալլէլէրինտէ զուհուր իթմիշ օլտուղը հալտէ, չիմտի Ռում վէ Ֆրէնկ մահալլէլէրինտէ տէ պաշ կէօստէրմիշ տիր։ Խասթա բէք չիւք իւլէթլի օլուպ, չարշըտա պիր չօգ տիւքքեանլար գաբանմըշ տըր։ Իշ պու խասթալըգ Իզմիրէ ճիվար օլան Պուրնապատ, Պուճա, Գուգլըճա վէ Բունարպաշը գարիյէլէրիյլէ Մաղնիսա, Այտըն, Մէնէմէն, Պէրկամա, Տիրէյի վէ սաիրէ մահալլէ սաիրէտէ տէ զուհուր իթմիշ տիր։ Պու խասթալըգ հէր եէրտէ տէ բէք թէէսիրլի օլմայըպ, խասթալար՝ 3 կիւնտէն 8 կիւնէ գատար չէտիտ պաշ աղրըլարը չէքմէքտէ, պազը տէֆա գուսմագտա, վէ 39—40—41 տէրէճէ հարարէթէ տիւչար օլմագտա տըրլար։ Ամէլիէ վէ քինինա իլաճլարը՝ պու խասթալըղա էյի՞ կէլմէքտէ տիր։ Տանկ սըթմասընա թուլումպալար՝ բէք գայիթ տիւչիւք պիր իքի հաֆթա էէյլէրինտէն զըմըլտանմայօրլար։»

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Բարիզ 2 օգոստ.

Խըտիվը Մըսըրըն մախտումլարը պու կիւն Բարիզէ միւվասէլէթ իտէրէք, սալթանաթը Սէնիյէ սէֆիրի էֆէնտի բաշա հազրէթլէրի թարաֆընտան գապուլ օլընմըշլար տըր։

Բարիզ 3 օգոստ.

Կէօլ-Կէօ կազէթասը՝ Ռուսիա Չարընըն Պէրլինէ սէյահաթը եէնիտէն թէէխիր օլընտուղընը թէէմինէն իլան իտիյօր։

Մատրիտ 3 օգոստ.

Պէն էլ Նէհրէյնտէ (Միջագետ) գօլէրա խասթալըղընըն զուհուրի յաթըէ օլմասը իւզէրինէ Օրանիս՝ Ալէն Քեօրֆէզինտէն կէլէնլէրի գարանթինա թաահթընա ալմաղա գարար վէրմիշ տիր։

Բարիզ 3 օգոստ.

Ռուսիա վէլիահտը՝ սէրկիի ումումիյէյի գաբանմասընտան էվվէլ Բարիզէ կէլէճէք տիր։

Վիէննա 3 օգոստ.

Բրիւլ վէ Սէրէթ չայլարը ճօշարագ ու թուղեանլարը հասըլ օլմուշ, վէ Կալիցիա էյալէթինտէ խասարաթը քիւլլիյէ վուգու պուլմուշ տըր։

(Աժանս Օլիւպիլ)

Բարիզ 3 օգոստ.

Րէիսը ճիւմհուր Մ. Գարնօ՝ պու կիւն Ֆօնթէնէպլօ իգամէթկեահընտա Խըտիվը Մըսըր հազրէթլէրինին մախտումլարընը գապուլ իթմիշ տիր։

Լօնտրա 3 օգոստ.

Մ. Կլատսթօն Բարիզէ միւվասէլէթ իտուպ, տէմիր եօլ սէրկիսինին տա գապինէլօ ազալարը թարաֆընտան իսթիգպալը ֆէվգալ իլէ գապուլ օլընմըշ տըր։

Բարիզ 3 օգոստ.

Մ. Գավալօթթի՝ Իթալիան վաթանբէրվէրան նամընա պիր մէքթուպ նէշր իտուպ, պունտա մումաիլէյհիմ վաթանբէրվէրան իթալիանըն իւչ տէվլէթ իթթիֆագընա տախիլ օլմասը ալէյհինտէ բրօթէսթօ իթմէքտէ, վէ իթթիֆագը մէզքիւրըն՝ Ֆրանսայա իլանը հարպ իթմէսի ալէյհինտէ չէտիտէն մուգավէմէթի թէհհիտ էյլէմէքտէ տիրլէր։

Բարիզ 3 օգոստ.

Մըսըրըն բրէնսլէրի՝ Մ. Գարնօյա վուգու պուլան զիյարէթլէրինտէն տօլայը բէք զիյատէ մէմնուն օլմուշ օլտուգլարընը պէյան իթմիշլէր տիր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Իսբէնտէրիյէտէն չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Խըտիվը Մըսըր հազրէթլէրի՝ Ծիւլուսը հիւմայուն միւնասէպէթիյլէ Բասէտտին սէրայընտա պէօյիւք պիր զիյաֆէթ քէշիտէ իտուպ, պունտա Մըսըր գօմիսէրի Ղազի Մուխթար բաշա հազրէթլէրիյլէ սէրայը Խըտիվի վէ տէվաիրը հիւքիւմէթ մէմուրինի վէ գօնսօլօսլար հազըր պուլընմըշլար տըր։ Եէմէկ մէզքիւր ազչամըր Ղազի Մուխթար բաշա հազրէթլէրինին իգամէթ իթտիկի սէրայտա տախի պիր զիյաֆէթ քէշիտէ օլընմըշ տըր։

—Ծիւլուսը հիւմայունա միւսատիֆ օլան կէչէն ճումաա էրթէսի կիւնիւ Պուլկարիսթան բէյսը վիւքէլասը Մ. Սթամպուլօֆ իլէ սաիր Պուլկար վիւքէլասը վէ էճնէպի գօնսօլօսլարը՝ էլպիսէի բէսմիյէլէրինի լապիսէն Սօֆիատա մուգիմ Օսմանլը գօմիսէրի Րէշիտ պէյ հազրէթլէրինի զիյարէթլէ ըէսմը թէպրիքի իֆֆա իթմիշլէր տիր։

—Էվվէլքի ազչամ Մապէյնտէ քէշիտէ օլընան զիյաֆէթէ Սէնիյէտէն սօնրա զաթը հազրէթը Բատիշահի՝ եէտտը հիւմայունլարըյլա Պանգը Օսմանի միւտիրը ումումիսի Մ. Ֆօսթըրա Իսթիյազ նիշանընըն ալթուն միտալեասընը վէ սէրթապիպը հազրէթը Շէհրիյարիլէրի Մավրօեէնի բաշա հազրէթլէրինէ մուրասսա Օսմանի նիշանընը իհսան պույուրմըշլար տըր։

—Լիման տաիրէսի գօմիսէրի վէ բասաբօրթ գալէմի միւտիրի էմմանուէլ Կալիցցի էֆ.յէ 4ինճի ըիւթպէ Օսմանիյէ նիշանը իհսան պույուրըլմըշ տըր։

—Կէլէճէք չարշէնպիհ կիւնիւ Ռուսիա իմբէրաթօրընըն թախթա օթուրմասընըն էէվմը մախսուսը օլմագ միւնասէպէթիլէ, օ ազչամ Պէօյիւքտէրէտէ վագը Ռուսիա սէֆարէթխանէսինտէ պիր սուարէ վէրիլէճէքլինտէն, տիւնտէն իթիպարէն լազըմ կէլէնլէրէ տավէթնամէլէր կէօնտէրիլմիշ տիր։

—Բօսթախանէի ամիրէ էմանէթը մէմուրուտէ մէմուրը օլուպ զիմմէթինէ ազչէ կէչիրմէքսինտէն տօլայը իթհամ օլընան Գառնիկ էֆ. նին մուհաքէմէսի՝ տիւն Շուրայի Տէվլէթ պիտայէթ մահքէմէսինտէ 2նճի տէֆա օլարագ իճրա օլընմըշ, վէ մազնուն ալէյհ վէքիլի Թընկըր Սիւմօն էֆ. իլէ, բօսթախանէ վէքիլի Չէրքէզեան Գարեգին էֆ., վէ Գառնիկ էֆ.նին քէֆիլլէրինին վէքիլի Գօլօլեան Աւետիս էֆ. հազըր պուլընմըշլար տըր։

3 սաաթ սիւրէն պու մուհաքէմէտէ, Գառնիկ էֆ. նին զիմմէթինէ կէչիրտիկի պէյան օլընան 306000 քիւսուր ղրուշտան 200000 քիւսուր ղրուշընըն 2 կիւն զարֆընտա սուրէթը գայը հագգընտա իճրայի մուհաքէմէ իտիլմիշ տիր։

Միւտտաիի ումումի մուավինի սավալը իզահ իտէրէք, Գառնիկ էֆ.նին մէգալագը մէզգուրը գայ իթմիշ օլսա պիլէ մէսուլ օլմասը լազըմ կէլէճէյինի իտտաա էյլէմիշ տիր։

Գառնիկ էֆ.նին մէմուրիյէթի զէմանընտաքի ամիրը ու ահվալինին պիլինմէսի իչիւն ճէլպ իտիլէն իքի զաթ իսթիմա օլընարագտան սօնրա, թարաֆէյն վէքիլլէրի իտտաա վէ միւտաֆաասա պուլընմըշ, վէ պունըն իւզէրինէ հէյէթը մահքէմէ՝ բօսթա տէֆթէրլէրինին ճէլպինէ լիւզում օլմատըղընա, վէ Գառնիկ էֆ. թարաֆընտան իտտիաի խապէր վէրիլէն չահիտլէրին ճէլպինէ, վէ մուհաքէմէյէ կէլէճէք հաֆթա բէնշէնպիհ կիւնիւ տէվամ իտիլմէսինէ գարար վէրմիշ տիր։

—Ինկիլթէրանըն Թէհէրան սէֆիրի Սըր Տրըմմօնտ Ուօլֆըն Տէրսաատէթ սէֆարէթինէ թայինի օլընաճաղը ըիվայէթինին եէնիտէն մէյտանա չըգտըղընը Մէսսաժէ Տէ Աթէնը եազըյօր։

—Եունան տէվլէթինին Տէրսաատէթ սէֆարէթինէ թայինի գըլընան Բէթերսպուրկ սէֆիրի սապըգ բրէնս Մավրօգօրտաթօ՝ Բէթէրսպուրկտան Վիէննայա կէլիպ, գարիպտէն Տէրսաատէթէ կէլէճէք վէ պուրատա իթիպարնամէլէրինի թագտիմ իթթիքտէն սօնրա, հօխտեմպէր սօնրէնտա մուվագգաթէն Բէթէրսպուրկա ավտէթ վէ տամէմէլէրինի իմբէրաթօրա թագտիմ էյլէյէճէք տիր։

Սէֆիրը սապըգ Մ. Գոնտուրիօթիսին զէվճէսիյլէ քէրիմէլէրինտէն պիրի կէլէճէք բազար էրթէսի կիւնիւ Աթինայա ազիմէթ իտէճէքլէր իսէ տէ, տիկէր իքի քէրիմէլէրի՝ բէտէրլէրիյլէ պիրլիքտէ պիր միւտտէթ տահա Տէրսաատէթտէ իգամէթ էյլէյէճէքլէր տիր։

—Սէֆարէթին պէյանընա կէօրէ, կէչէն ճումաա էրթէսի ազչամը Գալաթա սէրայը իթթիսալինտէ հարիգ զուհուր իտէն թօհաֆճը տիւքքեանընըն սահիպի Կարապետ աղա՝ թահթը թէվգիֆէ ալընմըշ տըր։ Մէրգումըն տիւքքեանընտաքի մալլէր 300 վէ բէտէնի խուրտավաթճը Կղեմէս աղանըն տիւքքեանընտաքի մալլէր՝ 700 լիրայա Նոր Տայչէ գումբանեասընտա սիկուրթատա իմիշլէր։ Զապըթաճա թահգիգաթա թէշէպպիւս օլընմըշ տըր։

—Բրէնս Պիզմարգըն թապիպը մախսուսը Տօգթ. Շվէյնինկէրէ իքրամէն կէչէն բազար ազչամը Ալէմանիա սէֆարէթխանէսինտէ պիր զիյաֆէթ քէշիտէ օլընմըշ տըր։

—Աղըրտ սանճաղը մուհասէպէճիսի Լէպիպ էֆ.՝ հասպէլ իճապ Մալիյէ Նէզարէթի թարաֆընտան ազլ օլընմըշ տըր։

—Պիթլիս վիլայէթինտէ Ախլաթ գազասը նաիպի Իսա էֆէնտի՝ միւնասէպէթսիզ հալլէրինտէն տօլայը Շէյխիլիսլամ հազրէթլէրի թարաֆընտան ազլ իտիլմիշ տիր։

—Կէչէնտէ Մալթատա վէֆաթ իթմիշ օլան Սէլանիքլի Մ. Բաբազի նամընտա պիր Ռում՝ Սէլանիքտէ պիր էօքսիւզխանէ ինշա վէ իտարէսի իչիւն պիւթիւն մալ ու էմլաքը Սէլանիք Ռում ճէօմաաթընա թէրք իթմիշ օլմաղլա, մումաիլէյհին թէրէքէսի սաթըլարագ հուսուլէ կէլէն 60000 լիրա՝ ճէօմաաթ սանտըղընա խաթըրըլմըշ տըր։

—Գարատաղտա Բօտկօրիցա չէհրինտէ վէքիլի Դրիգոր էֆ. իլէ, Ինկիլթէրատա Գարտիֆ շէհպէնտէրի Ֆէյզի պէյ՝ պու քէրրէ Տէրսաատէթտէն մահալլը մէմուրիյէթլէրինէ ազիմէթ իթմիշլէր տիր։

—

Պու կիւնքի Թէվճիհաթ ճէտվէլը ըէսմիսինտէ մէմնունիյէթը ազիմէ իլէ մութալէակիւզարըմըզ օլտուղը իւզրէ, ըիւֆէգայիմըզտան Թուրքի վէ Մէլըն վէ Թէրճէմանը Հաքիքաթ վէ Մէսսաժէր վէ Լա Թիւրքի վէ Մօնիթէօր կազէթալարը սահիպը իմթիյազը էֆէնտիլէրէ՝ պու քէրրէ միւխթէլիֆ ըիւթպէլէրտէն Օսմանի վէ Մէճիտի նիշանը զիշանլարը իհսան վէ ինայէթ պույուրըլարագ, Մէթպուաթը մուֆախ խամըմըզ Բատիշահը գատրըտան էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին մաթպուաթ հագգընտա օլան հիւսնիւ թէվէճճիւհ վէ մուհապպէթը Սէնիյէլէրինին էսէրը ճէլիլ ու ճէմիլի պիր քէրրէ տահա ըզհար պույուրըլմըշ օլմաղլա, չու իլթիֆաթը ճիհանտէրէճաթը Բատիշահիյէ Նաիլիյէթլէրինտէն տօլայը միւչար վէ մումաիլէյհիմ ըիւֆէգամըզը թէպրիք իտէրիզ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՀՐԱՒԷՐ ԱՌ ԱԶԳ. ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՍ

Ազգ. Ժողովոյ Զ. Նիստն տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ ուրբաթ, 25 օգոստ. ի Խորհրդարան Ղալաթիոյ։

Ատեանը պիտի բացուի ժամ ճիշդ 7ին և փակուի 10ին։

Կը հրաւիրեմք Ազգ. Երեսփոխանները որ հաճին ներկայ գտնուիլ։

Մնամք աղօթարար

Պատրիարք Կ. Պոլսոյ

ԽՈՐԷՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

22 օգոստ. 1889

ՕՐԱԿԱՐԳ

Ա.—Ծրագիր Ներքին Կանոնագրի Ազգ. Ժողովոյ. (շարունակութիւն վիճաբանութեան)։

Բ.—Տեղեկագիր քննիչ յանձնաժողովոյ ի վերայ Ելմտացոյցի 1888—89 և 1889—90 ամաց.

Գ.—Առաջարկութիւն Ս. Պատրիարք Հօր յաղագս երկամեայ շրջանի տեւողութեան Կրօն. Ժողովոյ։

Ատենադպիր

Մ. Յ. Մնճեան

—

Բաթրիգ Ամէն. Տ. Խորէն Սրբազան հազրէթլէրի՝ եէնի Գաւ. Ժողով ազալարընա պիրէր թահրիրաթ իրսալ իլէ, մէճլիսը մէզքիւրէ ազա ինթիխապ օլընտուգլարընը վէ մէճլիսը մէզքիւրըն հիւքիւմէթը Սէնիյէ թարաֆընտան թաստիգ պույուրուլտըղընը պիլտիրմէքլէ, մէճլիսը մէզքիւրէյի տէրհօհտէ իճթիմաի խուսուսընտա հըսսիյաթը միլլէթբէրվէրանէլէրինէ տավէթ օգույուպ, պու կիւն Գալաթա Խորհրդարանընտա իպտայի վիւճուտ իտէրէք հազըր պուլունմալարընը իխթար ու թավսիյէ իթմիշ օլմաղլա, հազիգաթէն եէնի Գաւ. Ժողով պիրինճի տէֆա օլարագ պու կիւն Գալաթատա Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրինին Նախագահութիւնը թահթընտա ազալը ինթիխապ իտէրէք, Սահմանադրութիւն անքեամընճա Դիւանընըն ինթիխապը.յլա մէշղուլ օլաճագ տըր։

—

Թէքիրտաղ Թեմինէ միւլհագ Զօրլու գասապասը միւթէպէրանընտան Տիչեան Սարգիս վէ Թահմիսեան Յովհաննէս էֆ.լէրէ տիւն Բաթրիգխանէտէն պիր Պատրիարքական կոնդակ մահէն պիր Ժապաւինեալ Տուվար թէսլիմ օլընըպ, իշպու կոնդակ մուճիպինճէ մումաիլէյհիմա էֆէնտիլէր՝ Գալաթա բաբազլարընտան Արժ. Տ. Մեսրոպ քահանանըն մուավէնէթիյլէ Զօրլու մէքթէպը միլլիսի իչիւն 150 լիրա իանէ ճէմ իտէճէքլէր տիր։

Մէքթէպը մէզքիւր՝ սէնէի հազըրէ մաիս ալընտա միւճէտտէտէն ինշա օլընմաղա պաշլայըպ, չիմտիյէ գատար 300 լիրա սարֆ օլընմըշ վէ հէնուզ 50 լիրայա լիւզում գալմըշ օլմաղլա, մէսարիֆը ինշաիյէ ճէման 350 լիրայա պալիղ օլարագ, պունըն 200 լիրասընը էհալիի մահալլիյէ քէնտի արասընտա իանէ վասըթասըյլա ճէմ ու բէյտա իթմիշ վէ 150 լիրա աչըգ գալմըշ տըր։

—

Իզմիրտէն ալընան մէքթուպ խապէրլէրէ կէօրէ, չէհրը մէզքիւր ումուրը միլլիյէսի միհվէրը լայըգընտա ճէրէյան իթմէքտէ վէ Առաջն. Փոխանորդ Արժ. Տ. Ներսէս քահանայ՝ մէճալիսը միլլիյէյի հիւսնիւ իտարէ իլէ իճրայի ըիյասէթ էյլէմէքտէ օլտուղը կիպի, մէքթէպլէր տախի օգոստոս 1տէն իթիպարէն եէնիտէն գիւշատ օլունմըշլար տըր։

Բիրէճիկեան Արժ. Տ. Յովհաննէս վարդապետ՝ էյան Ատաբազարտա պուլընըպ, օրատա էհալինին խօշնուտ վէ մէմնուն օլաճաղը պիր սուրէթտէ բուհանիյէ վէ մուալլիմիյէ վազիֆէլէրինի իֆա իթմէքտէ տիր։

Իզմիտ Առաջնորդը Յովակիմեան Գեր. Տ. Ստեփաննոս Եպիսկոպոստան խօշնուտսըզ օլան պիր գըսըմ էհալի՝ մումաիլէյհ Բիրէճիկեան Տ. Յովհաննէս վարդապետէ միւրաճաաթըյլա նէտամէթ վէ բէշիմանըղը պէյան իթմիշ, վէ ճէօմաաթ հէյէթլէրի հուզուրընտա տէրհալ պիր նէտամէթնամէ գալէմէ ալարագ Առաջնորդ Սրբազանա իրսալ էյլէմիշ տիր։

Իզմիտ Գաւառ. Երեսփ. Ժողովը՝ օգոստ. 17տէ ազտը իճթիմա իտէճէք օլուպ, պու սէֆէր տախի տօլայը Վիճակայըն ինթիխապ բաբօրթօլարը ազտէմաէ կէօրիւլ օլընմըշ տըր։

Իզմիտ Թեմինին ումում էհալիսի վէ ճէօմաաթ հէյէթլէրի՝ Առաջնորդ Տ. Ստեփաննոս Սրբազանըն իթիֆաարնը գապուլ իթմէք իսթէմէյիպ, պու մէկալտէ բուհանիի մուամէլէյճէ հէր թարաֆտան միւրաճաաթ վուգու պուլմամագտա վէ պիլխասսա մումաիլէյհ Գեր. Տ. Ստեփաննոս Սրբազանըն գայտը հայաթ շարթըյլա Առաջնորդ գալմասընը վատ ու իլան իթմէք իսթէմէ պունտան պիր գաչ սէնէ ազտէմ Գաւառ. Երեսփ. Ժողովտա վէրիլէն պիր գարար՝ էհալի թարաֆընտան գապուլ ու խաթար իտիլմէքտէ տիր։

Օրմանեան Գեր. Տ. Մաղաքիա Սրբազան՝ Իզմիտ Վիճակը ումուրը միլլիյէսինին թէֆթիշինի իճրա իթտիքտէն սօնրա մէքթէպը ըէհապին իչլէրինին թէրթիպ ու թանզիմի իչիւն Արմաշա կիթմիշ վէ չիմտի էնէ Իզմիտէ ավտէթ էյլէմիշ օլմաղլա, պիր գաչ կիւնէ գատար Տէրսաատէթէ կէլէճէք տիր։

Արմաշ վանքընտա քիւչաթ մուգարրէր օլան մէքթէպը բէհապին խնամակալութիւնը տիւն սապահ Գալաթա Խորհրդարանընտա Բաթրիգ Ամէն. Տ. Խորէն Սրբազան հազրէթլէրինին Նախագահութիւնը թահթընտա ազտը իճթիմա իտէրէք, մէքթէպը մէզքիւր հազգընտա պազը միւզաքէրաթըլա իշթիղալ իթմիշ տիր։

Մէքթէպը բէհապին չիմտիքի հալտէ Արմաշ վանքընըն «Վեհարան» թապիր օլընան ճէսիմ սալօնընտա քիւչատ օլընաճագ տըր։

Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրի մէքթէպը բէհապինին ինչաար իչիւն Արմաշ վանքընըն Միաբանլարը վասըթասըյլա Իզմիտ վէ Պրուսա Թեմլէրի տախիլինտէքի էհալի գուրայա Շրջաբերական Կոնդակլար իրսալ իթմիշ տիր։

Արմաշ վանքը Միաբանլարընտան Արժ. Տ. Մամբրէ վարդապետ՝ Արժ. Տ. Վաղինակ վարդապետ իլէ պէրապէր ասըլ Իզմիտ վէ Պրուսա Թեմլէրինէ աիտ քէօյլէրտէ մէքթէպը բէհապինին ինչաար իչիւն իանէ ճէմնէ չըգմըշ օլտուգը կիպի, եէնէ Արմաշ Միաբանլարընտան Գալֆայեան Արժ. Տ. Եղիկ վարդապետ տախի անը մագսատլէ Ատաբազար ճիվարընտա Ֆէրիզլի գուրալընտէ պուլընան քէօյլէրի տօլաշմագտա պուլընըյօր իմիշ։

—

ՋԷՆԿԻԼԷՐՏԷ ՊԻՐ ԻՋՏԻՎԱՃ

Պիր գաչ կիւնտէն պէրու Տէրսաատէթ կազէթալարըյլա էֆվահը նաստա պիր հավատիս տէվէրան իտուպ, չէօյլէ քի, Իզմիտ սանճագընտա Ջէնկիլէր գարիյէլի Պ. Մանուկ Գըլըճ գարիյէլի Օրիորդ Մարթա իլէ ճէպրէն իգտիվաճ իթմիշ օլտուղընտան, պունլարտան գըզ 11 եաշընտա վէ էրքէք 35 եաշընտա կէօթէրիլէրէք պէօյլէ պիր միւնասէպէթսիզ իգտիվաճ ալէյհինտէ ումումէն թէշէքքի իտիլմէքտէ պուլընըյօր։

Ֆիլհագիգա գըզըն Տէրսաատէթտէ իգամէթ իտէն ամուճասը թարաֆընտան Բաթրիգխանէյէ պու մէալտէ պիր չիքայէթնամէ թագտիմ իտիլմիշ օլուպ, Կրօն. Ժողով գարարըյլա տախի մէսէլէնին թէտգիգ ու թահգիգի՝ Իզմիտէ եազըլմըշ օլմաղլա, պու քէրրէ մուգաթթա թահրիրի իչիւն Իզմիտտէն Վիճակյարա կէօնտէրիլէն Օվաճըգլը Արժ. Տ. Արիստակէս քահանայ իլէ Մութաֆեան էֆ. թահգիգաթը մէզքիւրէյէ մէմուր նասպ օլընարագ, մահալլինէ կիտիպ իգտիվաճը մէզքիւր մէսէլէսինի թահգիգ իլէ լազըմ կէլէն բաբօրթօյը թանզիմ իթմիշ օլտուգլարը կիպի, Ջէնկիլէր գարիյէսինին միւսինն Աւագերեցի Տ. Պօղոս հայր տախի պիզզաթ Իզմիտէ կէլէրէք վուգուաթը Իզմիտ Խառն Ժողովը հուզուրընտա վէ միւֆէթթիշլէրին բաբօրթօսը աղքեամընա մուվաֆըգ պիր սուրէթտէ պէր վէճհը աթի նազլ ու հիքեայէ իթմիշ տիր։

Շէօյլէ քի, իգտիվաճը մէզքիւր սահիհ օլուպ, լաքին գըզըն 14 վէ էրքէյին 26 եաշընտա օլտուղը՝ քէնտի նուֆուս վէ վէլատէթ գայըտլարընտան թէպեյյին իթմիշ, վէ գըզ տախի իչպու իգտիվաճտան թէմամըյլա մէմնուն վէ խօշնուտ պուլունմըշ օլմաղլա, իգտիվաճը մէզքիւրըն ճէպրէն իճրա օլընտուղընա տաիր գուլագտան գուլաղա շայիանըն ասլ ու էսասը օլմատըղը՝ Իզմիտ Առաջն. Փոխանորդ հայրը թարաֆընտան բաբօրթօ էյլէմիշ կիւն Բաթրիգխանէյէ արզ ու իշար օլընմըշ տըր։

ԻԼԱՆ

Սթամպօլ չէհրինին Թէնվիր չիրքէթինէ ալտը պուլմագ իչիւն միւսթախտէմ մէմուրինէ լիւզում կէօրիւլտիւկիւնտէն, թալիպ օլանլարըն Գալաթատա Պէրէքէթ խանընտա հէր կիւն ալաթուրքա սաաթ 5է գատար միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր։

19 աղուստոս 1889 8—6

(Տիկէր պազը հավատիսաթ իչիւն սօն սահիֆէյէ միւրաճաաթ օլունա։)

ՀԱԼԸ ՀԱԶԸՐ

ՖՐԱՆՍԱՏԱ ԻՆԹԻԽԱՊԱԹ

Ա.

Նիշանթ'ը ··· «պիլմէյէնլէր պիլսինլէր, վէ պիլէնլէր եէնիտէն թէխաթթուր էյլէսինլէր» (…)—Ֆրանսատա ինթիխապաթը ումումիյէնին ալթընճը սէպտեմպէրին 22ինճի կիւնիւ իճրասը սուրէթը գաթիյէտէ գարարլաշտըրըլմըշ տըր·

Էկէր Լաթին խաթիպլահլարը խաթիմալինտէ ըսրար կէօսթէրմէք խաթէսէք իսէ' — միւխթէլիֆ ֆըրգալար բուէսասընըն քէնտի արզուլարընը գապուլ իթտիրմէք իչիւն էյլէտիքլէրի զայրէթին սօն տէրէճէ վէ նօգթայա վասըլ օլտըղը չու զէմանտա— Թամ սըրասը տըր տէմէնին քի' «տավա հէնուզ հաքիմլէրին էլինտէ տիր» (…)· վէ չունը տա ունուլմամալը տըր քի' պու իշտէ հաքիմլիք վազիֆէսինի իֆա իտէնլէր ինթիխապճը զիւմրէսի կիպի չաբուգ գանար, վէ չաբուգ թէպտիլը ֆիքր իտէր պիր զիւմրէ տիր·

Պինաէն ալէյհ Ժէնէրալ Պուլանժէտէն պէտ իլէ պիլումում բուէսաի սիյասիյէնին' քէնտի ֆիքըրլէրինի պէյան իչիւն պիրէր վէսիլէտէն իսթիֆատէ, վէ հաթթա —էկէր վէսիլէ քէնտի քէնտինէ զուհուր իթմէզ իսէ— խասսէթէն պիրէր վէսիլէ իհտաս էյլէմէքտէ օլմալարընտան տօլայը թէաճճիւպ իթմէմէլի տիր·

Պու խուսուստա իլք թէշէպպիւստէ պուլընանլար — հէր իշտէ թէյաշ իլէ հարէքէթ էյլէմէքլէ քէսպը շէօհրէթ էյլէմիշ օլան— Պօնաբարթիսթ ֆըրգասընըն բուէսասը օլմուշլար տըր· պունլար խուսուսի իճթիմալար իլէ ինթիխապաթ էսնասընտա իլթիզամ իտէճէքլէրի մէսլէքի գարարլաշտըրտըգլարը կիպի, բըէնս Վիգթօր Նաբոլէօն տախի Ժէնէրալ տիւ Պաթայլա պիր մէքթուպ եազարագ'—Ժէնէրալ Պուլանժէնին վասըլը մէրամ օլմասը իչիւն, մումաիլէյհին պայրաղընը ալթընա նէրտիվէն գուրմագ կիպի բէք չանսըզ պիր չէյտէն իպարէթ օլան —պու մէսլէքի թաստիգ էյլէտիկինի պիլտիրմիշ տիր·

Անըն իւզէրինէ գօնթ տը Բարի կէլմիշ տիր· մումաիլէյհ տօղրուտան տօղրույա պիր պէյաննամէ նէշր իտուպ' խիւլասաի մէալինտէ' տէվամլը վէ գուվվէթլի պիր հիւքիւմէթ թէշքիլի իչիւն գրալըգ ուսուլիյնին գապուլի լազըմ կէլտիկինի իթհան էյլէմիշ տիր·

Ժէնէրալ Պուլանժէնին պէյաննամէսինտէն եախօտ պէյաննամէլէրինտէն պաշգա իթմէկէ լիւզում եօգ տըր· զիրա «ճէսուր Ժէնէրալ» եազը եազմագտան գաչընմազ պիր զաթ տըր· վէ կազէթալար վասըթասըյլա պիր պէյաննամէ, պիր մէքթուպ, վէ —հիչ օլմազ իսէ— պիր թէպլիղնամէ (…) նէշր իթմէտիկի էյեամը կիւնտէն պիլէ աստ իթմէզ·

Ճիւմհուրիյէթ թարաֆտարանընտան իսէ' Բատիգալ ֆըրգասընըն բուէսասընտան Մ· Գլէմանսօ' քէնտի կազէթասը վասըթասըյլա անճագ բատիգալիզմին Ֆրանսայը գուրթարապիլէճէկինի պէյան իտիյօր· վէ Մ· Ֆլօքէ տախի' ախիրէն իրատ էյլէտիկի պիր նութգտա' պու ֆըրգանըն բրօկրամընը մուֆասսալէն իֆզահ էյլէմիշ տիր·

Գանունը էսասիյի —Պուլանժիզմէ օյունճագ օլմամագ շարթը իլէ— թաատիլ իթմէք, քիլիսէ իլէ հիւքիւմէթը ճիւտանէրէյի այըրմագ (թիւրքճէսի' րէհապին իլէ մուէսսէսաթը բուհանիյէյէ վէրիլէն թախսիսաթլարը քէսմէք) —իշթէ բատիգալիզմին մուսիրրանէ իլթիզամ իթմէքտէ օլտըղը իքի նօգթա·

Պունա գարշը Օբօրթիւնիսթլէր տէ քէնտի մէսլէքլէրինի պիլտիրմիշլէր, վէ էզճիւմլէ Օբօրթիւնիսթ ֆըրգասը բուէսասընտան օլան խարիճիյէ նազըրը սապըգը Մ· Սբիւլլէր ախիրէն Իզէր էյալէթի տախիլինտէ իրատ իթտիկի պիր նութգտա' օլպապտէ մուգատտէմա Մ· Ժիւլ Ֆէրրի թարաֆընտան սէօյլէնիլմիշ օլան սէօզլէրի թէէյիտ էյլէմիշ տիր·

Գանունը էսասիյի' տիւշմէնէ գարշը ճիւմհուրիյէթին գալէասը կիպի' միւտաֆաա էյլէմէք, քիլիսէյէ վէ ումումը իտարէյէ աիտ իշլէրտէ իթիտալքեարանէ պիր մէսլէք իլթիզամ իտուպ, քիլիսէ վէ գրալըգ թարաֆտարանը իլէ պարըշմագա չալըշմագ —իշթէ Օբօրթիւնիսթլէրին պայրաղընըն իւզէրինտէ եազըլմըշ օլան լէվհա·

Պու արատա -տահա զիյատէ իթիտալքեար օլան- Մ· Լէօն Սէյ վէ Մ· Ժիւլ Սիմօն կիպի էրպապը իգթիտար տա' քէնտի սէօզլէրինի իշիթտիրմէքտէ, վէ սէրպէսթի թարաֆտարլըղընը' պիր տիւշմէնլիք ալէթի տէյիլ, եէքտիկէրինէ մուխալիֆ թալէպլէրտէ պուլընան միւխթէլիֆ ֆըրգալարըն պարըշտըրըլճագլարը պիր զէմինի իթիլաֆ հալինէ գօյմագ իսթէմէքտէ տիրլէր·

Հէնուզ եալընըզ իսթիյար բըէնս Ժէրօմ Պօնաբարթ պիր չէյ սէօյլէմէմիշ տիր· ֆագաթ հիչ շիւպհէ իթմէմէլի տիր քի, թարաֆտարանընըն մըգտարը սաչլարընըն թէլինտէն տէ էքսիք օլան պու զաթըն սիւքիւթը տախի' ուզուն միւտտէթ տէվամ իթմէյէճէք տիր·

Շու միւխթէլիֆ արզուլար վէ իտտիաալար արասընտա Ֆէնան' Շահը Իրան հազրէթլէրինին ախիրէն Ֆրանսատա պուլընտըղը զէման' մէմալիքը մէզքիւրէտէ պուլընան սիյասի ֆըրգալար հագգընտա սէօյլէտիկի սէօզլէրի խաթըրա կէթիրիր իսէ' —մէսէլէյի պիր Շարգ ֆէյլէսօֆու կիպի թէտգիգ էյլէմիշ պուլընան— Շահը միւշարիլէյհ հազրէթլէրինին սէօզլէրինի թաատիլէ մէճպուր օլուր·

Շէհամէթլու Նասրէտտին Շահ հազրէթլէրի տէմիշլէր իտի քի· «Ֆրանսա տախիլինտէ պուլընան միւխթէլիֆ ֆըրգալար արասընտաքի ֆարգը պանա իզահ իթմէք իսթէտիլէր· ֆագաթ պէնիմ անլատըղըմա կէօրէ, պու իխթիլաֆլար հէր քէսին էմր իթմէք, վէ քիմսէնին քիմսէյէ իթաաթ իթմէմէք իսթէմէսինտէն իլէրի կէլիյօր· Էկէր Ֆրանսըզլար պու իխթիլաֆլարտան վազ կէչէրլէր իսէ' տահա զիյատէ թէրագգը իտէճէքլէր, վէ տահա մէսուտ օլաճագլար տըր»·

Հէր քէս էմր իթմէք, վէ քիմսէ քիմսէյէ իթաաթ իթմէմէք ··· — պու սէօզլէրին ալթընտա պէօյլէ պիր հագիգաթ եօ՞գ մը տըր· սէրպէսթի տէնիլէն չէյ սօն տէրէճէսինէ կէօթիւրիւլտիւկիւ, վէ հէր քէս անը եալընըզ քէնտիսի իչիւն իսթիմալ իթմէք իսթէտիկի հալտէ, հասըլ օլան նէթիճէ պու տէ՞յիլ մի տիր ···

∴

Ֆրանսա տախիլինտէ պու տէֆա իճրասը մուգարրէր օլան ումումի ինթիխապտա ճիւմհուր թարաֆտարանը իլէ գրալըգ թարաֆտարանը վէ պուլանժիսթլէր արասընտա ճէրէյան իտէճէք օլան րէգապէթ հագգընտա պունտան էվվէլ եազտըղըմըզ մէգալէլէրտէ պէյանը միւթալաա իթմիշիզ տիր·

Պու մէգալէտէ մագսատըմըզ, բատիգալլար իլէ էֆքեարը միւթէտիլէ ասհապը արասընտա ճէրէյան իտէճէք օլան րէգապէթ հագգընտա պիր գաչ սէօզ սէօյլէմէք տիր·

Ֆրանսատա իւչիւնճիւ ճիւմհուրիյէթին թէէսիս էյլէտիկի կիւնտէն իթիպարէն սէրքեարտէ պուլընանլարըն կէօզիւ էօնիւնէ իքի թարիգ աչըլմըշ իտի· Պունլարտան պիրի մէվճուտ օլան հալի գապուլ իտուպ, էսքի ֆըրգալար իլէ պարըշմագա չալըշմագ, վէ իքինճիսի' մէվճուտ օլան հալի էսքի իտարէնին եատիկեարը ատտ իտէրէք, «թաշ թաշ իւզէրինտէ գալմասըն» տիմէք իտի·

Մէվճուտ օլան հալ գապուլ օլընտըղը հալտէ Ֆրանսատա եալընըզ Նաբոլէօնըն շախսի իտարէսի եէրինէ բարլըմանթարիզմ իտարէսի կէլմիշ օլուր, վէ ըսլահաթը լազըմէնին ըթթըրատ տաիրէսինտէ, վէ եավաշ եավաշ իճրասը լազըմ կէլիր իտի·

«Թաշ թաշ իւզէրինտէ գալմասըն» ուսուլի իլթիզամ օլընտըղը հալտէ իսէ' էսքի իտարէ իլէ պէրապէր ասըրլարտան պէրու քէօքլէշմիշ օլան հըսսիյաթա գարշը տա հարէքէթ իտիլմիշ օլուր, վէ պինաէնալէյհ' պու հալտէն կիւճէնէնլէր պիթթապի չօգճա պուլընըր իտի·

Պիրինճի ուսուլ' տիբլօմաթ ուսուլի իտի· իքինճի ուսուլ իսէ' հէր չէյտէն էվվէլ քէօքլէշմէք վէ ինթիգամ ալմագ արզուսընտա պուլընան ֆըրգա ուսուլի տիր·

Պիրինճի ուսուլ' արզու օլընան նէթիճէլէրի' եավաշ եավաշ հասըլ իտէպիլիր իտի· ֆագաթ օ հալտէ պու նէթիճէլէր ումում Ֆրանսըզ միլլէթի—վէ եախօտ հիչ օլմազ իսէ անըն միւհիմ պիր գըսմը—թարաֆընտան թաստիգ օլընըր իտի·

Իքինճի ուսուլ պիլաքիս' արզու օլընան նէթայիճին բէք չաբուգ հուսուլինի թէէմին իտէպիլիր իտի· ֆագաթ պու նէթիճէ չաբուգ եաբըլան պինալար կիպի' գուվվէթսիզ պիր թէմէլ իւզէրինէ թէէսիս իտիլմիշ օլուր, վէ—տօսթ օլմալարը միւմքին օլանլարըն տա—տիւշմէն օլմալարընա սէպէպիյէթ վէրիլմիշ օլուր իտի·

Իշթէ իքի ուսուլ արասընտա պու պէօյլէ ֆարգ ճարի իտի·

Ֆագաթ պէօյլէ պիր րէգապէթ նէթիճէսինտէ քէնտի մագսատընա վասըլ օլմուշ օլան պիր ֆըրգանըն քէնտի իշլէրինի սէրին գանլըլըգլա տիւշիւնմէսի գօլայ պիր չէյ տէյիլ տիր·

Ֆրանսատա իւչիւնճիւ ճիւմհուրիյէթի թէէսիս իտէնլէր' սէնէլէրճէ իշտէն ուզագտա պուլընտըգտան սօնրա էլէմլի պիր մուհարէպէ նէթիճէսինտէ մէվգիի իգթիտարա կէլմէքտէ իտիլէր· կէօրիւլէն ֆէնա նէթիճէլէրին ինթիգամընը ալմագ իչիւն թագիպ պիր արզու վար իտի· Իտարէի սապըգա արթըգ մէյտանտա տէյիլ իտի քի' անտան ինթիգամ ալընսըն· անըն իճրաաթը վար իտի· Թէքմիլ միլլէթին թէշքիլաթընա շումուլի օլան պու իճրաաթ իչինտէ ֆէնա չէյլէր իլէ պէրապէր, էյի չէյլէր տէ պուլընմասը միւհթէմիլ իտի· Ֆագաթ—նասըլ քի տէտիք—հէյէճան իչինտէ էյի չէյլէրի ֆէնա չէյլէրտէն թէֆրիգ իտէճէք գատար սէրին գանլըլըգա մալիք օլմագ միւշքիլ պիր չէյ տիր· Մէվգիի իգթիտարա կէլէնլէր էսքի իտարէնին իճրաաթընա ումումի սուրէթտէ խուսումէթ կէօսթէրտիլէր· Վէ իչլէրինտէ միւխթէլիֆ սէտալար իշիտէ' էն զիյատէ թէէսիր պըրագան լարտան պիրի' «Հիւքիւմէթ տինսիզ տիր» (…) սէօզլէրի օլտու·

∴

«Հէ-…» — իշթէ իւչ քէլիմէ քի, գըսմէն եախօտ քեամիլէն գապուլի եօլընտա վուգու պուլան թէշէպպիւսլէրին' Ֆրանսանըն շիմտիքի հալի իւզէրինէ բէք պէօյիւք թէէսիրի օլմուշ տըր·

Ճիւմհուրիյէթի թէէսիս իտէնլէր եէնի չէյլէր եափմագ արզուսընտա իտիլէր· եաբըլապիլէճէք չէյլէր միյանընտա էն գօլայը, վէ—միլլէթին պէօյիւք գըսմընը թէշքիլ իտէն չիֆթճիլէր, սանաաթքեարլար, վէ իշ կիւճ սահիպլէրի տախի օլմամագ շարթը իլէ—բօլիթիգայը սանաաթ, եախօտ էգզանը ումումիյէյի գազանմագ իչիւն վասըթա իտինմիշ օլանլար իչիւն է՛ն զիյատէ մէշղուլիյէթ գապուլ օլընաճագը իսէ' քիլիսէ ալէյհինէ ուղրաշմագ իտի·

Մէգսէտի' Ֆրանսանըն եէնի իտարէսինէ միւշմէն աստ իթմէք' չօգտան պէրի … հիւքիւմէթի ալէյհտէ՞յիլ մի իտի· վէ մատամ քի էֆքեար սէրպէսթիյէթինտէն պաշգա օլընըյօր իտի, հիչ պիր չէյէ ինանմամագ պիր չէյէ ինանմագտան գօլայ տէյի՞լ մի իտի·

Պունլարտան մաատա, մագսէտ եէնի պիր իտարէ թէշքիլի օլընճա' հէր գուվվէթի իլէ կէչիրմէք, վէ րէհապինին էլինտէ գուվվէթ պըրագմամագ արզուսը տա թապիի պիր չէյ հիւքմինտէ իտի·

Իշթէ պիթթապի պու էսպապ վէ միւթալէաթըն պիրլէշմէսի իլէ, մէզհէպ ալէյհինէ միւմքին օլան չէյլէրին պէօյիւք գըսմը եաբըլտը· Պունու եափանլար օ զէման էօյլէ զանն իտիյօրլար իտի քի, պիր միլլէթի տէօրթ գանուննամէ վէ պէշ լայիհա իլէ տինսիզ իթմէք միւմքին տիր· Էկէր պէօյլէ պիր չէյ միւմքին օլսա իտի, եաբըլան չէյլէրտէ—բօլիթիգա նօգթայի նազարընտան օլսուն(1)—պէլքի պէօյլէ պիր մահզուր կէօրիւլմէզ իտի· Ֆագաթ մէզհէպ կիպի ինսանլարըն էն մուգատտէս հըսսիյաթընտան մաատուտ օլան պիր չէյտէ' նէ գանուննամէլէր, նէ տէ լայիհալար զէրրէ գատար թէէսիր հասըլ իտէմէզլէր· Վէ նիհայէթ պիր կիւն կէլիր քի' հէ-… տէյէնլէր, տինսիզ օլմայան պիր միլլէթէ տինսիզ պիր հիւքիւմէթ վէրմէկէ չալըշմագ, միլլէթին հըսսիյաթ վէ արզուլարընա մուխալիֆ պիր չէյ եափմագ տէմէք օլտըղընը կէօրտիւլէր·

Իշթէ խալքա պու նօգթատա օլմուշ իտի— վէ էկէր —վագթը իլէ քիլիսէ ալէյհինէ բէք չօգ իճթիհատ իճրա իթմիշ օլան— Օբօրթիւնիսթլէր' շիմտի քիլիսէ թարաֆտարանը իլէ պարըշմագ արզուսընը կէօսթէրիյօրլար իսէ' պունը պիր խաթանըն իթիրաֆը մագամընտա թէլագգի էյլէմէք զարուրի տիր·

Պու նօգթա իւզէրինէ Օբօրթիւնիսթլէր իլէ Բատիգալլար արասընտաքի րէգապէթտէ հագգըն հա՞նկի թարաֆտա օլտըղընը անլամագ իչիւն էվվէլա շու սուալին ճէվապընը թային էյլէմէլի տիր·

«Բարլըմանթարիզմ» ուսուլի իլէ իտարէ օլընան պիր միլլէթէ հիւքիւմէթին էսասը նէ՞ տիր·

Էկէր հիւքիւմէթին էսասը մուխթլագա հէր չէյի ինքեար իթմէք, վէ հէրշի պատապատ «հիւքիւմէթ տինսիզ տիր» ուսուլինի թաթպիգ էյլէմէք իսէ, հիչ շիւպհէ եօգ տըր քի, հագգ Բատիգալլարըն թարաֆընտա տըր·

Եօգ էկէր հիւքիւմէթին էսասը էհալինին հըսսիյաթ վէ արզուլարընա թէվֆիգը հարէքէթ էյլէմէք իսէ' բատիգալլար եանըլըյօրլար· զիրա պուլանժիսթլէրտէն վէ գրալըգ թարաֆտարանընտան պէտ իլէ օբօրթիւնիսթլէրէ վարընճայա գատար մուվաֆֆագիյէթ իւմիտինտէ պուլընանլարըն պէօյիւք գըսմը քիլիսէ թարաֆտարանը իլէ պարըշմագ արզուսընը կէօսթէրմէլէրի' Ֆրանսատա մէզհէպ հըսսիյաթընըն հէնուզ բէք գուվվէթլի օլտըղընա էն պէօյիւք տէլիլի տիր·

Բատիգալլար իլէ օբօրթիւնիսթլէր արասընտա ճէրէյան իտէն րէգապէթին պիրինճի նօգթասը հագգընտա տէյէճէքլէրիմիզ չէյ' իշթէ անճագ պու գատարտան իպարէթ տիր·

Ֆագաթ պու մէսէլէ տէ պիր սուալ տահա վարիտ խաթըր օլուր· օ տա «աճա՞պա քիլիսէ հուգուգը իլէ ճիւմհուրիյէթ իտարէսի պէրապէր ճաշայամազլա՞ր մը» մատտէսի տիր· պու մատտէ իլէ —բատիգալլար իլէ օբօրթիւնիսթլէր արասընտաքի րէգապէթտէ իքինճի նօգթայը թէշքիլ իտէն— Գանունը Էսասինին թաատիլի մէսէլէսի հագգընտաքի միւթալէալարըմըզը տա ախարի պիր մագալէմիզէ պըրագըյօրըզ·

(1) Ֆիքրիմիզ եանլըշ անլաշըլմամագ իչիւն պուրատա թէքրար լիւզում կէօրիւրիզ քի, մագսէտիմիզ Ֆրանսանըն մէսլէքինին անճագ բօլիթիգաճա նէթայիճինի թէտգիգ իթմէք տիր· Եօգսա տինսիզլիք թավսիյէ էյլէմէքտէքի մազարրաթ վէ միւնասէպէթսիզլիք մէյտանտա տըր·

ԻՆԿԻԼԹԷՐՐԱ ԴՐԱԼԻՉԱՍԸՆԸՆ ՆՈՒԹԳԸ

Ինկիլթէրրա Բարլամէնթօսընըն թաթիլը միւզաքէրաթը միւնասէպէթիյլէ գրալիչա հազրէթլէրի թարաֆընտան իրատ օլընըպ խիւլասաի մէալի կէչէն կիւն թէլէկրաֆլա պիլտիրիլէն նութգըն սուրէթի տիր·

Իշպու ուզուն տէվրէի իճթիմայա քէմալը խօշնուտիյէթլէ խիթամ վէրիրիմ· Տիւվէլը սաիրէ իլէ միւնասէպաթըմ բէք զիյատէ տօսթանէ սուրէթտէ ճէրէյան իթմէքտէ պէրտէվամ տըր·

Իշպու տէվրէի իճթիմայըն քիշատընտան պէրու, օ վագթ Էվրօբա սուլհ ու սալահընըն պագասը հագգընտա իշար իթմիշ օլտըղըմ էմնիյէթի ազալթաճագ հիչ պիր չէյ վագը օլմամըշ տըր·

Սամօա իշլէրի իչիւն կէչէն իլք պահարտա Պէրլինտէ Ինկիլթէրրա, Ալէմանիա վէ Միւթթէհիտէ Ամէրիգա մուրախխասլարընտան միւրէքքէպ պիր գօնֆէրանս ինիգատ իթմիշ, վէ Սամօա ատալարը հիւքիւմէթինին թէշքիլու թէնսիգի հագգընտա պիր մուգավէլէնամէյի գապուլ իթմիշ տիր· Իշպու մուամէլէյի տիբլօմաթիգիյէ' պէնիմ վէ Ալէմանիա իմբէրաթօրը թարաֆընտան թաստիգ էտիլմիշ օլուպ, եալընըզ Միւթթէհիտէ Ամէրիգա մէճլիսը Այանը թարաֆընտան գապուլ վէ թաստիգի մատտէսի գալմըշ տըր·

Հիւքիւմէթիմ թարաֆընտան վագը օլան պիր թէքլիֆ մուճիպինճէ, Պէլճիգա գըրալը պու սօն պահարտա Պրիւքսէլտէ Էվրօբա տէվլէթլէրի մուրախխասլարընտան միւրէքքէպ պիր գօնֆէրանս աքտընա մուվաֆագաթ իթմիշ օլուպ, իշպու գօն-

---

(184)

ԳԸՋԸԼ ՎԱՍԻՅԷԹՆԱՄԷ

ՄՈՒԷԼԼԻՖԻ

ՔՍԱՎԻԷ ՏԸ ՄՕՆԹԷՓԷՆ

ՄՈՒԹԷՐՃԻՄԻ

ՏԻԳՐԱՆ ԱԴԱՄԵԱՆ

Ժագ·—Ֆօվէլին անախթարլարըյլա քեաղըտլարընը ալ·— տէտիքտէ, Բասգալ' պէտպախթ քիթապճընըն ճէպլէրինի արաշթըրտը վէ պուլտուղու տիշարը չըգարտը, վէ բարա ճըզտանընը տախի եօգլատըգտան սօնրա·—Ճըզտանը էբէյիճէ տօլկուն տըր· պէշ եիւզ ֆրանգլըգ պիր պանգնօթ իլէ եիւզ ֆրանգլըգ տիկէր պիր պանգնօթ վէ ալթուն վար տըր···—տէտի·

Ժագ·—Սագըն տօգունմայասըն հա՛··· բարա ճըզտանընը նէրէտէ իսէ օրատա պըրագ··· եալընըզ անախթարլար իլէ քեաղըտլարը ալ··· քեաղըտլարը եագաճաղըզ, անախթարլար վասըթասըյլա տա «Գըզըլ Վասիյէթնամէյի» ալըզ ու գաչ իտէճէյիզ·

Բասգալ' ճըզտան իլէ անախթար տէսթէսինի ճէպինէ աթտը·

Ժագ·—Ավլուտա պիր չարգա իլէ պիր բարտըսիւ պուլունտուղունը ունութմայալըմ·

Բասգալ·—Ունութմայըզ, ունութմայըզ··· Միւթէվէֆանըն բուալարընը նէ՞ եաբաճաղըզ·

Ժագ·—Սըրթընտա կէչիրէճէյիզ··· չաբուգ կիյինտիրէլիմ···—տէտի·

Բասգալ իլէ Ժագ' Անթուան Ֆօվէլի սաղըրղընտաքի կիպի պաշընտան այաղընա գատար կիյինտիրիպ, եէնիտէն «ասանսէօր» մաքինասը վասըթասըյլա թաամ օտասընա չըգարտըգտան վէ քիլէրի տախի էսքի հալինէ գօյտուգտան սօնրա, տիշարը չըգըպ գարուլարը գարատըլար վէ եօգարը եէր գաթընա չըգտըլար·

Ժագ' Նաշէյի կէօսթէրէրէք·—Շու միւնասէպէթսիզ միւսաֆիրտէն եագամըզը գուրթարալըմ·—տէտիքտէն սօնրա, իքի արգատաշ' էլլէրինի կէօսթէրտիլէր··· Ֆօվէլին բարտըսիւսինի սըրթընա կէչիրտիլէր, չարգասընը պաշընա գօյտուլար վէ պայգալըրլա օմուզլարընտան Թութուպ եօգարը գալտըրարագ, գօնաղըն էօնիւնտէքի չիմէնլիկին իւզէրինէ կէօթիւրիփ եաթըրտըլար·

Բասգալ·—Էյ շիմտի նէ՞ եափաճաղըզ·—տէտիքտէ, Ժագ' պու սուալէ ճէվապ մագամընտա տիկէր պիր սուալ իրատ իլէ·—Մարն ըրմաղընտան սանտալ իլէ Բարիզէ կիտէպիլի՞րմիյիզ·—տէտի·

Բասգալ·—Էվվէթ, կիտէպիլիրիզ·

Ժագ·—Էօյլէ իսէ սանտալը հազըրլա··· պու ատամը սանտալա եիւքլէթէճէյիզ···

Բասգալ·—Նէ՞րէյէ կէօթիւրմէք իչիւն···

Ժագ·—Պուրատան ուզագ պիր մահալլէ կէօթիւրէճէյիզ քի, բօլիս շայէտ թէհարրիյաթ իճրա իտէճէք օլուր իսէ, ասլա պիր իզ պուլամայաճագ շաշըրաճագ տըր·

Պիր քէրրէ Բարիզէ միւվասալէթ իտինճէ, ճէսէտի ուսուլճաճըգ Սէն նէհրինէ աթաճաղըզ· օրատան սուլըն ագընթըսը' նաշէյի սիւրիւպ աշաղը տօղրու կէօթիւրէճէք տիր· Օ զէման պիզ տէ եօգարըյա տօղրու չըգըպ եինէ պուրայա կէլէճէյիզ վէ սանտալը էսքի եէրինէ պաղլայաճաղըզ վէ արապա իլէ Թէքրար Բարիզէ կիտէճէյիզ··· Շիմտի անլատը՞ն մը, չէյթան պիլէ պու գատար գարմագարըշ իշտէն պաշ չըգարամազ···—տէտի·

Պաթէհու «Բըթի Գասթէլ» գօնաղընըն սօգագ գաբուսը սըգը սըգը քիլիտլէնտի, սանտալ հազըրլանտը, Ֆօվէլին ճէսէտի օրայա կէօթիւրիլտի վէ «Նիւ-Եօրգ-Սիթի» նամընտա օլան մէզքիւր հաֆիֆ սանտալ իքի քիւրէքին տէօրթ պագուսը գուվվէթլիճէ սէրիան հարէքէթ իթտի·

Մարն ըրմաղընըն գըյըլարը սուբ սուս օլուպ, գաթը պիր գարանլըգ իչինտէ զարգ օլմուշ օլտըգտան մաատա, ըրմագտան սուսուզ իթմէքտէ օլան հաֆիֆ պիր բուս տախի մէզքիւր գարանլըղը պիր գաթ տահա թէզյիտ իթմէքտէ իտի·

Ժագ վէ Բասգալ' կէճէնին պու սաաթընտա կէօզէթմէքտէ պիլէ քէնտիլէրի իչիւն հէր նէ գատար պէօյլէ պիր թէհլիքէ եօգ իտի իսէ տէ, քիւրէքլէրի ինթիզամսըզ սէտասըզ չէքմէքտէ պուլընըյօրլար իտի·

Ըրմաղըն հէր իքի գըյըսը իւզէրինտէ պուլընան քէօշքլէրին սաաթ գամբանալարը կէճէ եարըսընտա օն իքիյի վուրտուգլարը սըրատա, մէրգում իքի արգատաշլար' Սէն նէհրինին օրթա եէրինտէ, Պէրսի իլէ Շարանթօն արասընտա պուլընըյօրլար իտի·

Օրատա ըրմագ խայլիճէ կէնիշ օլտուղընտան, մէրգում' քիմսէտէն կէօրիւնիւպ ֆարգ օլունմամագ իչիւն ըրմաղըն տամա թամ օրթա եէրլէրինտէ պուլընմագա սայ իտիյօրլար իտի·

Ժագ' քիւրէքլէրի պըրագարագ·—Պիր ազ սօլուգ ալալըմ·

Բասգալ' արգատաշը կիպի եափարագ·—Սահիհէն էբէյիճէ քիւրէք չէքտիք, գօլլարըմ ույուշմազա պաշլայօր իտի···

Պէօյլէճէ սանտալ քէնտի հալինէ պըրագըլըպ, ագընթը սուլարըյլա եավաշ եավաշ աշաղը տօղրու էնտի իսէ տէ, արասը չօգ կէչմէյիպ սանտալ ագընթըտան չըգարագ տահա եավաշ իլէրիլէմէյէ պաշլատը·

Բասգալ իլէ Ժագ' սիկարալարընը եագտըլար, հիչ լագըրտը իթմէքսիզին սիկարալարընը թիւթիւթիւրմէքտէ վէ էօնլէրինտէ գաբ գարանլըգ պիր գարալթը կիպի կէօրիւնէն Բարիզէ տօղրու պագմագտա իտիլէր·

Շէհրը մէզքիւրտէ էպնիյէի ճէսիմէնին գարարթըսը' ուֆուգտա կէօրիւնմէկէ պաշլայան սօլկուն այ այտընլըղը վասըթասըյլա ուզագտան խայալ մայալ կէօրիւնմէքտէ օլտուղը կիպի, ըրխըթըմլար պօյունտա սըրա իլէ գաթլար տախի եանըգ տուրուեօրլար իտի·

Սանտալ' Պէրսի քէօբրիւսինէ եագլաշըյօր իտի·

Ժագ պիրտէն պիրէ թիթրէտի, պիր հէզ իլէ պաշընը աշաղը էյտի վէ ըրմաղըն իւզէրինտէ մէմուլին ղայրը պիր գարարթը կէօրիւպ տիւշարը խէֆի ու էնտիշէ օլտու·

Պու գարարթը' պիր սէֆինէնին կէօլկէսի օլուպ, մէզքիւր կէօլկէնին օրթա եէրինտէ քիւչիւք պիր ըշըգ եանմագտա իտի·

Ժագ' էլինի մէզքիւր շիւպհէլի չէյէ տօղրու ուզաթըպ, ղայէթ եավաշ պիր սէս իլէ Բասգալա·—Շու նէ՞ տիր աճապա·—տէյու սուալ իթտիքտէ, Բասգալ տախի օրայա պագտը վէ պիր ճէվապ վէրէճէքի սըրատա սէրթ պիր սէս իշիտիլտի քի պու սէս·—Էյ, սանտա՛լ··· կէօմրիւք սէֆինէսինէ տօղրու կէլինիզ···—տէյու պաղըրըյօր իտի·

(Տէվամը)

փերանս՝ տենիզոտէն վէ գարատան վուգու պուլան էսիր Թինարէթինին ահվալը հազգըրէսի հազգընտա միւզաքէրէ խոէնէք, վէ էպնաի պէշէրին էլան տիւշար օլտըղը փէնալըգլարըն մէնի խախոտ ազալմասը չարէսինի Թէոգիգ էյլէյէնէք տիր․

Աֆրիգանըն ղարպ սահիլինտէ պիգիմ իլէ Ֆրանսանըն միւսթէմլիքէսի Թըմըզ հուտուտընը Թային իթմէկը մէսէլէսի՝ Ֆրանսա իլէ պազը մէմլէքէթ իւթիլաֆը մուճիպ օլտըղընտան, իշպու իխթիլաֆըն Թէսվիյէսի իչիւն Ֆրանսա ճիւմհուրիյէթի իլէ պիր մուգավէլէնամէ ագտ իթմիշ,

Ալեմանիա վէ Ֆրանսա իլէ ճէնի պիր բօսթա վէ Թէլէկրաֆ մուգավէլէնամէսի ագտ իթտիք․

Ինկիլիզ Հինտիսթանընտաքի Թէպաամըն միւքէլլէֆ օլտուղը վէզայիֆը ասքէրիյէյէ իշԹիրաք իչիւն պիր չօգ հինտ բրէնսլէրինին վէ բուէսասընըն արզ իԹտիքլէրի Թէքլիֆի՝ մէմնունիյէթը ագիմ իլէ գապուլ էյլէտիմ․ Մուամիլէ յէնիմին մուհաֆազաի մէմալիք մատտէսինէ իշԹիրաքընը՝ քէմալը Թէշէքքիւրիլէ Թէլագգը խուէրիմ․

Իրլանտանըն բէք տէ մամուր օլմայան մահալլէրինի չըմէնտոֆէրլէր վասէԹասըյլա Ինկիլթէրանըն պաշլըճա Թինարէթ մէրքէզլէրիյլէ իւթիլամ վէ միւնասէպաթտա պուլընտըրմազա տաիր օլան գանունը լայիհասընը մէճլիսէնէն Թաստիգ էյլէտիմ․ Իշպու Թէտպիր՝ Իրլանտատա գրըըշըրլըգլարըն Թէտրիճէն մահվ ու նապէտ տիտ օլմասընտան պէրու զըրաաթ վէ Թինարէթճէ զուհուրա կէլէն ճիւմիւ հալին արԹմասընա խարտմ խուէնէք տիր․

Գավիէն իւմիտ խուէրիմ քի, էտնիտէն Թէշքիլ օլընան զըրաաթ նէզարէթի՝ պէզիմ սէնայիի միլլիյէմիզին էն էսկիսինին Թէրագգիսընա մէտար օլաճագ տըր․

Հէր Թարաֆտան Թերագգը ու սաատէթը հալ վէ էճիլէթը միւլթէգապիլէ սէմէրէլէրինին փարգ ու Թէմեիզ իտիլմէքտէ օլտըղընը քէմալը խօշնուտի իլէ միւշահէտէ խուէյօրըմ․ Սիզին ագիլանէ միւզաքէրաԹընըզ, վէ Թէքմիլ Թէպաամըն իԹթիֆագը սայէսինտէ իշպու Թէրագգիյաթըն կիԹտիքճէ քեսպը էչէտտիյէթ իտէճէկինի իւմիտ խուէր, վէ հագգընըզտա Ճէնապը հագգըն էլթաֆ ու ինայաթընը Թէճէննի էյլէրիմ․

ԻԹԹԱՐ

ՅԷՆԻ ԱԲՕՆԷՄԱՆ ՖԻՅԱԹԸ

Սթամպօլ իչին

12	այլըգ	ղուրուշ	140
6	»	»	70
3	»	»	40

Թաշրա իչին

12	այլըգ	ղուրուշ	200
6	»	»	100

ՍԸՐՊԻԱ ՎԷ ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆ

Սըրպիա վէ Պուլկարիսթան պէյնինտէ չու արալըգ բէք տէ սուրէթը տոսԹանէտէ պուլընմայան ահվալ հազգընտա Եվրօբա կազէթալարընտա կէօրիւլէն մալումաթ պէր վէճհը զիր նէշր օլունմըշ տըր․

Ֆիլիպպէտէն պէր վէճհը աթի խապէր վէրիլմիշ տըր․

«Ասքէր էլպիսէսի իմալինէ մախսուս օլան ֆապրիգալար՝ պիր հաֆթատան պէրու քէմալը կէրմի իլէ իշլէմէքտէ տիր․ Ասաքիրը իճԹիմաԹիյէնին սիլահ ալթընա ալընմասը էմրի՝ պիր հաֆթայա գատար մէկզըր իճրայէ վազ օլընաճագ տըր․

«Սօֆիատան խաղըլտըղընա կէօրէ, մէմլէքէթէ Սըրպիսթանըն Վրանիա չէհրինէ կէճմէրիլմիշ օլան Պուլկար մալիյէ նէզարէթի մէմուրլարընտան Մ․ Շիմէճիէֆ՝ Սըրպ մէմուրլարը Թարաֆընտան Թարտ օլընմըշ, վէ իշպու Թարտըն բաբօրԹօսը՝ Սօֆիատա մալիյէ նէզարէԹինէ իրսալ գըլընմըշ տըր․ Պուլկար վէ Սըրպ կազէթալարը պէյնինտէքի գալէմ միւճատէլէսի տէվամ իտիյօր․»

Պէլկրատտան իշար օլընտըղընա կէօրէ, Սըրպ հարպիյէ նէզարէթինին Թալէպը մախսուսը մուճիպինճէ, նաֆիա նէզարէթի՝ նագլիյաթը ասքէրիյէնին Թէճմինի իչիւն չըմէնտոֆէր սիթասիօնլարընտա պուլընտըրըլաճագ վակօնլարա մախսուս փազլա խամլալար ինշասընը լազըմ կէլէնլէրէ էմր իթմիշ տիր․

Ստրանտըրըն Պէլկրատ մուխպիրինին պէյանընա կէօրէ, Սըրպ հիւքիւմէթի՝ Սօֆիա գապինէթօսընըն միւթալէպաթընա ճէվապ վէրէճէք, վէ պու ճէվապտա Սըրպիսթանըն սիլահլանմասը՝ Պուլկարիսթանա գարշը հիչ պիր նիյէթը խուսումէթքեարանէյէ մէպնի օլմատըղընը Թէճմին իտէճէկ տիր․ Սըրպ հիւքիւմէթի Պուլկարիսթանըն տախի չու սօն զէմանլարտա բէք չօգ միւհիմմաթը հարպիյէ սաթըն ալդըղ օլտըղընը իշպու ճէվապնամէտէ զիքր ու պէյան իտէճէկ տիր․

Սօֆիատան Ա․․․ հօ․․․ա չէքիլէն պիր Թէլէկրաֆա կէօրէ, Պուլկար հիւքիւմէթի՝ Սըրպիսթանտա իճրա օլընան Թէտարիքեաթը ասքէրիյէտէն էնտիշէ իթմէքտէ, վէ պու հալի Պէլկրատ գապինէթօսընըն պէյանաթընա մուաֆըգ կէօրմէմէքտէ տիր․

Պուլկարիսթան հիւքիւմէթի էկէր Սըրպիսթանըն նիյաթը Թէճավուզքեարանէսի Թէհգիգ իտէր իսէ, պիրտէն պիրէ կէլմէմէք իչիւն քէնտի օրտուսընը Թահթը սիլահա ալմայա մէճպուր օլաճաղընը Պապը Ալիյէ արզ ու պէյան էյլէմիշ տիր․

Պուլկարիսթան րէիսը վիւքէլասը Մ․ Սթամպուլօֆ՝ Տէյլը Նիւզըն Սօֆիա մուխպիրիյլէ վուգու պուլան միւլագաթընտա, Պուլկար օրտուսը իւզերինէ պէօյլէ իւմիտի օլտըղընը պէյան էյլէմիշ տիր․ Րէիսը մումայիլէյհին պէյանընա կէօրէ, Պուլկար օրտուսը՝ էլէ էվվէլ 75,000 ատէտ Պէրտան վէ 200,000 ատէտ Դրնգա Թիւֆէնկինէ մալիք օլուպ, 30000 ատէտ Պէրտան Թիւֆէնկի տախի գարիպէն վիւրուտ իտէճէք տիր․ Պուլկար ասքէրի՝ պու Թիւֆէնկլէրտէն հէր իքի նէվինին տախի սուրէթը իսթիմալինի էօյրէնմիշ օլուպ, հէր իքիսինի տէ ային գօլայլըգլա գուլլանըլապիլմէքտէ տիր․ Պուլկար օրտուսը՝ 5 կիւն զարֆընտա քեամիլէն հարպ հալինէ վազ օլընապիլիրկի հալտէ, Սըրպ օրտուսը էն ազը 14 կիւնտէ սիլահլանապիլիր․

Ս․ ՓՐԿԻՉ ԽԱՍԹԱԽԱՆԷՍԻ

Մեծ․ Խմբագիր Տէր,

Ազգ․ Սահմանադրութեան 29րդ տարեդարձի հանդիսին հաշուեկշիռն առ Ձեզ յուղարկելով՝ կը խնդրեմք որ բարեհաճիք հրատարակել․

Հոգաբարձութիւնս այս առթիւ պարտ անձին կը համարի հրապարակաւ ջերմ շնորհակալութիւն յայտնել առ Պատուարժան Կարգադիր Մասնախումբն, որ այս տարի սովորականէն աւելի միջոցներ ձեռք առած էր հանդիսին շքեղութեանն եւ բարեկարգութեանն համար, միանգամայն ջանք խնայած չէր աւելցնել հասոյթ գոյացնելու․

Շնորհակալութիւն կը յայտնեմք նաեւ լօգանթաճի Մկր էֆէնտի Թօքաթլեանի, որ այս տարի եւս ձրիապէս մեծ խնամօք պատրաստեց հանդիսին պաղպաղակը․

Շնորհակալութիւն մի քանի բարեկարաց, որք 400 հատ պիրայի հաց նուիրեցին․ Շնորհակալութիւն հետեւեալ Ջրավաճառ ազգայնոց, որք ի պատիւ տարեդարձի հանդիսին 30 տակառ «Գարաքուլաքի» Ջուր նուիրեցին․

	տակառ
Հաճի Մանուկ	10
Ցակոբ Թուլթուղեան (6 տակառ վարձքով)	10
Ցարութիւն Սողոմոնեան	4
Մխիթար Մարգկիտունի	4
Ստեփան Օտապաշեան	2

Ի դիմաց հոգ․ Ազգ․ Հիւանդանոցի

Ատենադպիր — Ատենապետ

Տ․ Կիւմիւշկէրտան — Մ․ Ցօչօքեան

Կ․ Պոլիս 18 օգոստ․ 1889

ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՌ

29ՐԴ․ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

1889 մայիս 28

ՊԱՐՏԻ

Զանազան ծախք	862	20
Կերակրոյ »	3546	10
Հովանոցի »	598	
Գիւփէի »	2044	
Նուագածուաց	1405	
Պարգեւ զանազանաց	3353	
Տպագրական ծախք	872	
Հիւանդանոցի Պատ․ Հոգաբարձութեան յանձնուած դրամ	28574	30
Զանազան գոյքեր	4750	
	46005	20

ՊԱՀԱՆՋ

Կերակրոյ տոմսակք 759 հատ	15180	
5 ղրշ․նոց նուիրատոմսակք	4755	
Դրամական նուէրներ (1)	1192	
Գիւփէէ	7131	10
Պարտէզի դրնէ	12727	
Բանկալ, պնակ եւ գանձանակէ	5020	10
	46005	20

Ի դիմաց կարգադիր Մասնախմբի

Ատենադպիր — Ատենապետ

Մ․ Պեչիկ — Հ․ Գալըղեան

Համարակալ — Գանձապետ

Գ․ Ց․ Թնկրեան — Ե․ Կիւմիւշեան

(1) Ամենապատիւ Սրբազան Պատրիարք Հայր	100
Բաղէշցի Խաչատուր էֆէնտի Պադալեան	432
Նիկոմիդացի տիգնայնք	342
Բարեպաշտ ոմն	108
Բարեսէր ոմանք ձեռամբ Մ․ Ֆէրճեանի	90
Տօքթ․ Վ․ Օրմանեան	40
Գօղոս Թիւրքեան	20
Սիմոն Սեհեան	20
Գրիգոր Պէնիկեան	20
Սարգիս Իսմէրեան	20
	1192

ՄԵՋՊՈՒՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԳԻՇԵՐԵԱՑ ԵՒ ՑԵՐԵԿԵԱՑ

Քսաներորդ հինգերորդ տարի

Վարժարանիս նոր շրջանը կսկսի յառաջիկայ սեպտեմբեր 1 ուրբաթ․

Աշակերտուհեաց ընդունելութիւնը տեղի կունենայ նոյն օրէն սկսեալ․ իսկ դասուց սկզբնաւորութիւնք կը լինին ամսոյն 5ին, երկուշաբթի․

Նոր աշակերտուհի տալ փափաքողներ կը հրաւիրուին առաւօտներն ի վարժարան ուր կը գտնուի

Հիմնադիր—Տնօրէն Մ․ Ս․ Մեջպուրեան

15 օգոստոս 1889

Իւսկիւտար—Իճատիյէ

8—2

ՌԷՍՄԻ

Տէրսաատէթտէ Թէէտիյէ օլընմագտա օլան պիւլճիւմէ էսհամը Ամէյէ վէ Ճէտիտէ վէ Միւլքիյէ վէ Մուգաթաաթ վէ Թիմարաթ վէ Զիամէթ վէ գուրաի մէվգուֆէ (վագֆ) փարը վէ պէտէլլաթը իչիւն 305 սէնէսինէ մահսուպէն Խազինէի ճէլիլէտէն սահիպլէրի էլլէրինէ վէրիլէն սէրկիլէրին արգալարընտա մաթպու իւթթարնամէտէ, մէզքիւր սէրկիլէրին իւզէրինտէ պուլընան գուբօնլարըն Խազինէի ճէլիլէճէ Թաստիգ օլընմագտըղըն վէ մէօհրլէնմէքսիզին սահիպլէրինին քէսիլ սէրկիտէն այըրմասը ճաիզ օլամայաճաղը մուհարրէր պուլունմըշ օլտըղը հալտէ, մէզքիւր գուբօնլարըն ագլամը Խազինէճէ Թաստիգ իլէ մէօհրլէնտիքտէն սօնրա տախի սահիպլէրի Թարաֆընտան քէսիլմէյիպ, մուԹլագա Խազինէճէ մէմուրը Թարաֆընտան քէսիլմէսի միւգթազի կէօրիւնմիւշ, վէ չայէտ մէզքիւր գուբօնլար մէմուրընտան քէստիրիլմէյիպ տէ սահիպլէրի Թարաֆընտան քէսիլիր իսէ սէրկիսինտէն այրըլաճագ օլուր իսէ, պու մագուլէ գուբօնլար պէտէլլաթընըն վէրիլմէսի գապըլ օլմայա, իլանը [illegible] իթթիթար գըլընըր․

ՏԷՐՍԱԱՏԷԹ ԹՐԱՄՎԱՅ ՇԻՐՔԷԹԻ

Իլան

1889 օգոստոս 16/28տէ քէշիտէ օլընան գուրատա չըգան 318 Թահվիլաթըն ճէտվէլի տիր․

1լիք հիսսէ		5լի պիր էսէրտէ հիսսէ	
444	455	6516	6520
447	456	6521	6525
448	457	6526	6530
449	458	6531	6535
450	460	22171	22175
451	461	22176	22180
452	462	22181	22185
453	463	22186	22190
454	464		

10լը պիր էսէրտէ հիսսէ		20լի պիր էսէրտէ հիսսէ	
7301	7310	16701	16720
7311	7320	17641	17660
9141	9150	19021	19040
9151	9160	28201	28220
23381	23390	32881	32900
23391	23400	33461	33480
23751	23760	34761	34780
23761	23770	35861	35880
		38001	38020

Իշպու հիսսէլէրի համիլ օլանլար՝ ալաֆր․ սեպտեմբեր 12տէն իթիպարէն մէզքիւր հիսսէլէրի Թրամվայ շիրքէթինին մէրքէզ իտարէխանէսինէ կէթիրմէլէրի, վէ պօրտօ քեաղըտլարընըն օրատա քէնտի Թահթը էմրլէրինտէ պուլընաճաղը, վէ հիսսէլէրին Թաստիգի մուամէլէսի իճրա օլընապիլմէք իչիւն պէհէր հիսսէ իչիւն 5 լիրա օլան մէզքիւր հիսսէլէր պէտէլաթընըն՝ Թէսլիմլէրի Թարիխինտէն 4 կիւն սօնրա իթա օլընաճաղը իլան օլընըր․

Գուբօ քէշիտէսինին պիր զաբթնամէսի շիրքէթին գալէմինտէ մէվճուտ օլուպ, հիսսէտարան օլ պապտէ մալումաթ ալապիլիրլէր․

Միւտիրը ումումի

Ա․ ԹՐԻՊԻԼ

Տէրսաատէթ 3 սեպտ․ 1889

2—1

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Թարապուլուս-Ղարպ միւթէսարըֆը Թիւճճարընտան Մէհմէտ Պէշալէ էֆէնտիյէ րիւթպէի սանիյէ սընֆը միւթէմայիզի,

Ղուրէպա խասթախանէսի աթըպպասընտան Հիւսէյին Իհսան էֆէնտիյէ րիւթպէի սանիյէ սընֆը սանիսի,

Տիյարպէքիր վիլայէթի մէքթուպճըլըղը՝ Մուսուլ վիլայէթի մէքթուպճըլըղընտան միւնֆասըլ Շաքիր էֆէնտիյէ,

Մէքթէպը Թըպպիյէի Միւլքիյէ էնէէթ խոճա Ամասիա պէլէտի Թէպաապէթինէ Թային օլընան Իպրահիմ Շազի էֆէնտիյէ րիւթպէի սալիսէ Թէվճիհ պույուրուլմըշ տըր․

Թօբէ կազէթասը սահիպը իմթիյազը Ֆիլիբ էֆէնտի հազրէթլէրինէ Թէպատիլէն 2նճի Օսմանի,

Ամէտիի տիվանը հիւմայուն խուլաֆասընտան օլուպ, Մըսըր ֆէվգէլատէ գօմիսէրլիկի իքինճի քիթապէթինտէ պուլընան Մօհսին պէյ հազրէթլէրիյլէ խուլաֆաի մումաիլէյհիմտէն Նաճիֆ պէյէ Յիւնճիւ Մէճիտի,

Վէ էյնէ ամէտի խուլաֆասընտան Սալիտ պէյէ 4իւնճիւ Օսմանի,

Թօբէ կազէթասը սէրմուհարրիրի Համիտ Վէհպի էֆէնտիյէ 4իւնճիւ Օսմանի,

Մէշհուր կազէթասը սահիպը իմթիյազը էնճիւմէնը Թէֆթիշ վէ մուայէնէ ազասընտան Մուրատ պէյէ Յիւնճիւ Մէճիտի,

Լա Թուրքի վէ Մօնիթէօր Օրիանթալ կազէթալարը սահիպը իմթիյազլարը Մ․ Ջիրսի իլէ Մ․ Պէլիսէ 3իւնճիւ Մէճիտի,

Տախիլիյէ մէքթուպի գալէմի միւհիմմէ քեաթիպի Ֆուատ պէյէ 4ինճի Օսմանի,

Թէրճիւմանը Հաքիքաթ կազէթասը սահիպը իմթիյազը Ահմէտ էֆէնտի իլէ Սէրվէթ կազէթասը սահիպը իմթիյազը Նիգօղայիտի էֆէնտիյէ 4ինճի Օսմանի,

Միւրուվվէթ կազէթասը սահիպը իմթիյազը Զիյա պէյէ 4ինճի Օսմանի,

Շամ իւլէմասընտան Շէյխ Բէշիր էֆէնտիյէ 3ինճի Մէճիտի նիշանը իհսան պույուրուլմըշ տըր․

(75)

ԵՐԿԱԹԱԳՈՐԾՆ

ՀԵՂԻՆԱԿ

ՔԵՐՈՎԲԷ ԼԻՄՈՆՃԵԱՆ

—Ի՞նչ կըսես Ֆրիտ, միթէ այդ կարելի՞ բան է, գիշեր ատեն գաղտնի կերպով ուրիշ մա՞րդ մը պիտի ընդունի իւր տունը․ ո՜վ Աստուած իմ, հիմա խելքս կը Թռցունեմ․

Կոմս տը Սէլայի դէմքը, այս անակնկալ հարուածին վրայ մեռելի գոյն ստացած էր, և խեղճը բոլոր մարմնովը կը դողար․

—Ի՞նչ որ կըսեմ կատարելապէս ստոյգ է, տէր իմ․

—Եւ ո՞վ է այն ուրիշ մարդը, Ֆրիտ․

—Կը յուսայի թէ անմիջապէս կը գուշակէիք․

—Ո՜հ, միթէ Ֆրէտէրիք Հոբսը՞նն է․

—Նոյն ինքն, տէր իմ․

—Բայց միթէ ստոյգ ապացոյց ունի՞ս, Ֆրի՛տ․

Ծառայն յաղթական ժպիտ մը ցուցնելով՝ իւր ձեռքը գրպանը խոթեց, և անուշահոտ պահարանով նամակը դուրս հանելով զանի իւր տիրոջը ներկայացուց․

Կոմսը՝ խենթի մը պէս յափշտակեց Տիկին Դարբինօֆի գրած նամակը․ և երբ իւր իսկ աչքովը տեսաւ անոր վրայի հասցէն՝ դէմքին սոսկալի դեղնութիւնը կրակի գոյնի փոխուեցաւ․

Իսկոյն պահարանը պիտի պատռէր՝ նամակին պարունակութիւնը կարդալու համար․

Բայց ուրիշի մը ուղղուած նամակը բանալու վատութեան զգացումը՝ առջի բերան զինքը կասեցուց․

Սակայն այս միջոցին՝ ձիադարմանին խորհրդաւոր մէկ նայուածքը միայն բաւական եղաւ այդ փափուկ զգացումը խեղդելու․

Նախանձու կիրքը՝ Ֆրիտի նոյն նայուածքէն բոլորովին գրգռեցաւ․

Նամակին պահարանը պատռած էր․․․ և կոմսը բարկացայտ աչերով հետեւեալ տողերը կը կարդար․

« Սիրելի Հոբսընս,

« Գլխու ցաւս կամաւոր պատրուակ մ'էր․

« Ուզեցի Բ․․․ կոմսին երեկոյթէն օգուտ քաղել՝ միջոց մը գտնելու համար այն առանձնակի տեսութեան նկատմամբ, որուն կը փափաքիք երկար ատենէ ի վեր, ինչպէս որ ես ինքս ալ․

« Կէս գիշերէն երկու ժամ առաջ ձեր գալստեանը կ'սպասեմ անհամբեր․

« Տանը մէջ գրեթէ մարդ չպիտի գտնուի․ նպաստաւորներէն երկուքը և կառավարը՝ իշխանին հետ միատեղ կ'երթան Բ․․․ կոմսին երեկոյթին, երկու սպասուհիներուս և խոհարարին ալ հրաման տուի որ թատրոն երթան․ միայն դռնապանը և սենեկապանուհիս տունը կը մնան․ բայց առաջնոյն մեռելի մը պէս գինովնալուն գործը կարգի դրած եմ․ իսկ վերջինը՝ այսինքն հաւատարիմ Մառիս՝ ամեն բան գիտէ․ խեղճ աղջիկը վերջին աստիճան վստահելի մէկն է, և պարտէզին փոքր դուռը՝ որոշեալ ժամուն բաց պիտի թողու, ուրկէ անարգել ներս պիտի մտնէք․

« Երբ պարտէզին վրայ նայող սենեկիս տակը հասնիք՝ աջ կողմի պատուհանէն վար կախուած չուանը քաշեցէք․ վերէն անմիջապէս բանալի մը վար պիտի նետեմ․ այս բանալիով ծաղկանոցին ապակեայ դուռը կը բանաք, ուրկէ ուղղակի իմ սենեակս կրնաք ելնել․

« Հոն անհամբեր կերպիւ ձեզ կ'սպասէ՝ ձեր տեսութեան կարօտովը այրող աղախինիդ

«ՏԻԿԻՆ ԴԱՐԲԻՆՕՖ․»

Կոմս տը Սէլա, նամակին ընթերցումը աւարտած ատեն, թիկնաթոռի մը վրայ ինկաւ, գրեթէ շնչասպառ, և մէկ երկու վայրկենի չափ ձիադարմանին երեսը կը նայէր ապուշի մը պէս․

—Կը յուսամ թէ ծառայութենէս գոհ եղաք, տէ՛ր իմ․

—Ա՜հ, միշտ սքանչելի օգնական մը եղած ես ինձ, Ֆրիտ, վերջին աստիճան շնորհակալ եմ քենէ․ բայց կը խնդրեմ ըսէ թէ ի՞նչ կերպով կըցար այս նամակը ձեռք անցնել․

—Սիրուհւոյս միջոցաւ․

—Մառիի՞ն․

—Այո՛, տէ՛ր իմ, որ իւր խոնարհ յարգանքները ձեզ մատուցանելու պատիւն ունի․

—Դուն ինձմէ շատ աւելի երջանիկ ես, Ֆրիտ․

—Տէ՛ր իմ, եթէ Մառիին անկեղծ սիրոյն արժանացած իսկ չըլլայի, ձեզի պէս տիրոջ մը ծառայելը ինձ բաւական պիտի ըլլար կատարելապէս երջանիկ ըլլալու․

—Ա՜հ, մի՛ շողոքորթեր զիս, Ֆրիտ, թէպէտեւ այդ յայտարարութիւնդ միշտ մեծ հաճոյք կը պատճառէ ինձ, բայց կրնաս գիտնալ որ այս վայրկենիս սիրոյ դժբախտութիւնը՝ ուրիշ ամեն հաճոյք ինձ ձանձրանալի կընէ․ դուն կը սիրես և հաւատարմաբար կը սիրուիս, Ֆրի՛տ, ատով ինքզինքդ շատ երջանիկ կրնաս զգալ․ այո՛, այնպիսի բուռն կերպիւ կը սիրուիս, որ քու սիրուհիդ քեզի հաճոյ երեւնալու համար նոյն իսկ իւր պաշտելի տիրուհին քեզի զոհելու յանձնառու կըլլայ․ մինչդեռ ես, որ միլիօնէր մ'եմ, սիրոյ ասպարիզին մէջ մնանկ Անգլիացիէ մը կը յաղթուիմ, և ի՞նչ սարսափելի կերպիւ, Աստուած իմ․

—Բայց ահա փոխադարձաբար և աւելի ջախջախիչ կերպով ձեր Անգլիացի մնանկ հակառակորդը գետին տապալելու զէնք մը կանցնի ձեռքերնիդ, և կը յուսամ թէ ասոր համար ալ ինքզինքնիդ ապերջանիկ համարելու պատճառ մը չունիք․

Կոմս տը Սէլա խոհուն կերպիւ նորէն ոտքի ելաւ, և մէկ ձեռքը՝ կրակի պէս այրող ճակտին տարաւ․

Ցետոյ մեծ քայլերով սենեկին մէջ պտոյտ մը ըրաւ․

Հարուստ երիտասարդը անակընկալ յայտնութեան վրայ ինչ ընելիքը կորմնցուցած էր․

Շատ բաներ կը մտածէր, առանց բանի մը որոշում տալ կարենալու․

Անգամ մ'ալ մեկէն ի մէկ կայնեցաւ, ճմռթկած նամակը գրպանէն դուրս հանելով նորէն կարդաց զայն․ պարունակութիւնը իւր հաւատարիմ կամ գաղտնակից ձիադարմանին ևս հասկցուց, և այս անգամ քիչ մը հանդարտ կերպով նորէն թիկնաթոռին վրայ փռուեցաւ․

Կերեւէր թէ վերջապէս ինչ ընելիքին որոշում մը տուած էր․

Իսկ ձիադարմանը, թեւերը խաչաձեւ կուրծքին վրայ դրած, տակաւին սենեկին մէջ ոտքի վրայ կը կենար․

—Ֆրի՛տ, այս անգամ յիրաւի մեծ ծառայութիւն մ'ըրիր ինձ․

—Որուն պատիւը իմ խեղճ Մառիիս կը պատկանի, տէ՛ր իմ․

—Իրաւունք ունիս, Ֆրի՛տ․ սքանչելի սիրուհի մը գտած ըլլալուդ համար կրկին անգամ կը շնորհաւորեմ զքեզ, և կը խնդրեմ որ իմ կողմանէ սա չնչին նուէրն իրեն յանձնելու բարեհաճիս․

Կոմս տը Սէլա՝ ասոնք ըսած ատեն՝ թիկնաթոռին քով դրուած գրասեղանը բանալով, անոր մէջէն 1000 ֆրանքնոց դրամատոմս մը հանեց և Ֆրիտին երկնցուց․

Է՛հ, Տիկին Դարբինօֆն իսկ գոհ պիտի ըլլար, տեսնելով որ բաւական սուղ գնով մը մատնուած էր․

(Շարունակելի)

—Տիւն նէշր օլընան Ճէրիտէի Պահրիյէտէ օգունտըղընա կէօրէ, պիրճիւմլէ ռէֆահը Հիւմայուն իչիւն ուսուլը ճէտիտէյէ թէվֆիգէն Պըրուպ Թօբլարը գունտագլարը իմալ խուլնէք իւզրէ Թէրսանէտէ միւճէտտէտէն պիր գունտագ ֆապրիգասը ինշա խուլնէքտէ տիր.

Եինէ մէզքիւր կազէթատա օգունտըղընա կէօրէ, Էւ-Բօղազ-ու ֆըրգաթինը Հիւմայունը՝ կէչէն ճումա կիւնիւ Սիւվէյլիչտէ Հավուզա կիրմիշ օլուպ, թամիրաթը ճիւզիյէսի 10—12 կիւն զարֆընտա պիլ իճրա օգունտուսըն նիհայէթ պինտէ Ճաբոնա տօղրու հոյունա տէվամ խուէճէքտիր.

—Սթամպօլտա Խըրըյաի Շէրիֆ ճիվարընտա երգըլմագ իւզրէ օլան խանէսինի ըէնճպէըլէրէ երգտըրմագտա օլան Զմիւռնուգլը Խալիլ աղա նամ քիմսէ՝ պիրտէն պիրէ երգըլան պիր տուվարըն ալթընտա գալըպ վէֆաթ իթմիշ տիր.

—Իզմիրտէ նէշր օլընան Խըտտր կազէթասը պիր այ միւտտէթլէ թաթիլ օլընմըշ տըր.

—Պրուսա վիլայէթինտէ Պալյան պօղազը նամ մահալտէ էշգըյաի մէչհուլէտէն Ապազէ Բաշիտ իլէ 1 րէֆիգի վէ ախը վէ Մարթինի թիւֆէնքլէրիյլէ միւսէլլահ տիկէր 5 մէճհուլ էշխաս՝ ժանտարմալար թարաֆընտան տէրտէսթ օլունմըշլար տըր.

—Եունանըն Տիրա տասասընտան պիր սանտալը պինիպ Տիլօ տասասը աչըգլարընտա պուլընան պիր գուրսան կէմիսինէ կիթմէքտէ օլան 8 հայտուտ՝ տէրտէսթ օլունմըշլար տըր. Պունլար՝ Անատօլու սահիլինտէ հէմ գուրսանլըգ վէ հէմ տէ գարատա խըրսըզլըգ իտէճէքլէր իմիշ.

—Իրան Շահըընըն ամուճազատէսի օլուպ պիր միւտտէթտէն պէրու միւսաֆիրէթէն չէհրիմիզ Իրան սէֆարէթխանէսինտէ մուգիմ պուլընան Իպրահիմ Խան հազրէթլէրի՝ պու քէրրէ Թէհէրանա ազիմէթ էյլէմիշ տիր.

—Կէչէն կիւն եազդըրըլմըշ վէճհլէ, Վառնատա մուգիմ Րուս մէթրօբօլիտի Կավրիէլ էֆէնտի՝ Պուլկարիսթան հիւքիւմէթի թարաֆընտան թարտ օլընարագ տիւն Տէրսաատէթէ կէլմիշ տիր.

—Թէքիրտաղընտան եազըլտըղընա կէօրէ, 7 նէֆէր հայտուտ՝ կէճէլէյին Գարա-Գարըը գարիյէսինէ կիրէրէք Մուրատ օղլու նամ քիմսէյի պաղլայըպ տաղա կէօթիւրմիւշ վէ թախլիսի իչիւն պէօյիւճէք պիր մէպլաղ թալէպ իթմիշ օլտուգլարընտան, խաազիյէրի իչիւն տէրհալ ժանտարմալար սէվգ օլընմըշ տըր. Գանըը-Շաքիր նամընտա տիկէր պիր տէհչէթլի հայտուտ՝ պու քէրրէ թէլէֆ խուլմըշ տըր.

ԻԼԱՆ

«Միքայէլ, Միրան վէ Ստեփան Մեսրոպեան Շիրքէթի» իւնվանըյլա Գալաթատա Տէմիր խանընտա նօմէրօ 3 մաղազատա էմլաքա ալթ պիր մասլահաթկիւզար օտասը թէէսիս օլունմըշ օլուպ, մէզքիւր մաղազատա էմլաքա ալթ քեաֆֆէի մուամէլէ՝ չէրաիթը միւթէտիլէ իւզրէ իճրա օլունուր. Շէօյլէ քի, էմլաք իւզէրինէ ագչէ իգրազ ու իսթիգրազը, վէ էմլաք վէ ագարըն պէյ ու ֆիրուխթը, էմլաք վէրկիսինին ատա օլտուղը տաիրէյէ թէէտիյէսի, ֆէրաղ վէ էմլաքը մէզգուրէնին թէվսիի ինթիգալը վէ նիհայէթ էմլաքըն տէվայիը պիլճումլէ խուսուսաթընըն թէսվիյէսի տէրուհտէ օլունաճաղը, վէ քէմալը տիգգաթ ու սիւրաթլա իճրա իթիլէճէյի իլան օլունուր. 30—16

ՉԱՐԷՍԻ ՄՈՒԹԼԱԳ

Պուհրանըը պիր հալին իւզէրինտէ իճրաի հիւքմ իթմէսինէ միւսաատէ վէրմէքտէն զիյատէ միւհլիք պիր չէյ եօգ տըր. Իչպու հալը էսէֆլիւզթիմալտէն ազատէի սէր իթմէք իչիւն պիր չարէի մութլագ արամալը տըր. Զիրա իչպու միւհլիք հալտէ հըսըլ-յամթ ղայպ օլուր, ազալը վիւճուտ ույուշըր, գուվվէի հաֆըզէ զայիֆլանըր, հազմը թաամ կիւճլէշիր, ույգուսըզլըգ հիւքմ իտէր, պաշտա պիր աղըրլըգ հիսս օլունուր, թէնէֆֆիւս պաթթը ֆէնա սուրէթտէ իճրայի վազիֆէ իտէր, էլհասըլ վիւճուտըն թէքմիլ ազալարը զայիֆլանըր.

Սօն զամանլարտա էքսէրիյա միւհլիք օլան թէէսիրլի իլաճլարա միւրաճաաթ իթմէք մէճպուրիյէթինտէ պէրլէմէքսիզին, վագթ ղայպ իթմէյէրէք պիր չարէ արամագ աղըլլըգ տըր.

Իսթոր Պօրթատա Սէնթ-Պօթէրին սօգագընտա քէաին 164 նումէրօտա էճզախանէյի իթմէքտէ օլան Մ. Լըչօյա պիլմիւրաճաա, գանըն թազէլէնմէսի հազգընտա թէքլիֆ էյլէտիկի վէ խոմէյենէ մէճճանէն կէօնտէրմէքտէ օլտուղը պիր րիսալէյի միւթալէա էտինիզ. Օթ խուլասալարըյլա եափըլմըշ օլան Րոպ Լըչո չուրուպընտան պիր գաշ շիշէ իսթիմալ օլունուրգտա, թէքմիլ պու ույգունսըզլըգլար տէֆ օլունմագտա տըր.

ՊԱՆԳԸ ՕՍՄԱՆԻ

Րումէլի չըմէնտօֆէր բիյանգօսընըն կէլէճէք գուրասը իչիւն Էյլ-ու պիլէթլէրի սաթըն ալմագ իսթէյէնլէր՝ պու կիւնտէն իթիպարէն հէր կիւն ալաֆրանգա սաաթ 10տան էօյլէնտէն սօնրա սաաթ 3½ա գատար Պանգը Օսմանիտէն միւպայաա իտէպիլէճէքլէրի իլան օլունուր.

ՏՈՒՅՈՒՆԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷԻ ՕՍՄԱՆԻՅԷ

Մէճլիսը իտարէսինտէն կէլէն իլան.

Կէլէճէք սէպթէմպէր 1/13տէն իթիպարէն գայտ օլընան թահվիլաթըն նօմէրօ 15, վէ թահվիլաթը միւպատտէլէնին նօմէրօ 12 գուբօնլարը իւզէրինէ 100տէ ½ ֆայիզ իթա օլընաճաղը՝ Տույունը Ումումիյէ մէճլիսը իտարէսի թարաֆընտան իլան օլընըր.

Տէրսաատէթ 28 օգոստ. 1889

*

ՊԱՆԳԸ ՕՍՄԱՆԻ

[illegible] կէլէն իլան.

Տույունը Ումումիյէ մէճլիսը իտարէսինին ալաֆր. օգոստոս 28 թարիխլիյէ նէշր իթտիկի պիր իլան մուճիպինճէ, թահվիլաթը մուգայյէտէ վէ միւպատտէլէնին գըյմէթը ասլիյէլէրի իւզէրինէ 100տէ ½ ֆայիզ իթա օլընաճաղը՝ թահվիլաթը մէզքիւրէ համիլլէրինէ իլան ու իխթար օլընըր.

Պինաէնալէյհ ասհապը թահվիլաթ՝ 1889 սէպթէմպէր 1/13տէն իթիպարէն համիլ օլտուգլարը թահվիլաթը մուգայյէտէնին 15 նումէրօլը, վէ թահվիլաթը միւպատտէլէնին 12 նումէրօլը գուբօնլարընը պօրտրօ քեաղըտլարը իլէ պէրապէր հէր հաֆթա բազար էրթէսի, չարշէնպա վէ բէնճշէնպա կիւնլէրի ալաֆր. սապահ սաաթ 10տան էօյլէնտէն սօնրա սաաթ 2յէ գատար Պանգը Օսմանինին Սթամպօլտա թարագճըլար սօգագընտա քեաին խազինէխանէսինէ կէօթիւրմէլի տիրլէր.

Մէզքիւր գուբօնլարա մուգապիլ ալաճագլարը օլան ֆայիզլէրի 10 կիւն սօնրա ախզ իտէճէքլէրինի միւպէյյին պիր սէնէտ իթա օլընաճագ տըր.

Տէրսաատէթ, 29 օգոստ. 1889.

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՈՊԱ ՊՈՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 4 սէպտ.

Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր.	097-1/16
Օսմ. էսհամը աչըլըշը	16-1/2
» » գարանտը	16-11/16
» » Սէրի Ա	30-1/4
» » » Պ	17-3/8
» » » Ճ	16-1/2
Օթօման 1871	92-1/4
Օսմանլը Պանգասը	11-
Րուսիա իսթիգրազը	101-1/4
Մըսըր սալ. մութթահէտէ	99-3/8
» իմթիյազը	104-1/8
Տաիրա Սանիյէ Մըսըր	81-1/2
Իթալիա իսթիգրազը	105-
Մաճարիսթ. էսհամը 1877	-
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25-47-50

Բարիզ 4 սէպտ.

Ֆրանս. էսհ. 3 % ֆր.	84-75
» » 4½ %	104-55
Եէնի Օսմ. էսհամը աչըլըշը	16 65
» » գարանտը	16-80
Միւթէհիտէ	
Սէրի Պ.	17 25
» Ճ.	16 60
Րումէլի չըմէնտօֆէրի	62 25
Օսմանլը Րէժիսի էսհամը	-
» Պանգասը	527-50
Գրէտի Լիօնէ	697-50
Գրէտի Ֆօնսիէ	1277-50
Գօնթուար տ'էսգօնթ	096 25
Սիւվէյշ ագսիօնը	2287 50
Րուսիա 5 % 1877	92 95
Իթալիա էսհամը	73-3/4
Մըսըր Ֆօնտ. մութթահէտէ	463-75
Եունան 5 % 1879	469 37½
Գամպիօ 3 այ վատէ	25-29

Վիէննա 4 սէպտ.

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	119-55
Րումէլի չըմէնտօֆէրի	32-90

ԳԱԼԱԹԱ ՊՈՐՍԱՍԸ

Էսհ. ում. տիւն ագչ. գաբ.	18-10
» » » էն եիւքսէք	18-10
» » » էն աշաղը	18-07
Պու սապահ աչըլըշը	18-12½
Իսթիգրազը տախիլի տիւն գաբ.	46-28
» » » էն եիւքսէք	46-28
» » » էն աշաղը	46-26
» » » աչըլըշը	46 32
Մըսըր մութթահէտէ գաբ.	-
Պու սապահ աչըլըշը	-
Սէրի Ա.	30-20
» Պ.	17-20
» Ճ.	18-12½
Րումէլի չըմէնտօֆէրի	62-25
Ագչէ ֆայիզի	7-
Րէբօր Ղրշ.	27-1/2
Հէվալէսիզ »	30-

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	8-24
Սթամպօլ պանգասը	7-05
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4-16
Թրամվայ	4-60

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշ. տան	Ղրշ. Բը.
Պէշլիգ մէճիտիյէ ֆարգը	108-12
Մէթալիգ »	101-10
Պէշլիք »	104-
Ալթըլըգ »	104-
Ինկիլիզ Լիրասը	110-18
Ֆրանսըզ ալթունը	87-33
Բօլ	90-10
Գրէմից ալթունը	51-10
Գարպօն գայմէսի	98-73

ԹԱՄՂԱԼԸ ՔԵԱՂԸՏԸ

20) լիք քեաղըտ	-
50) » »	08-10
100) » »	-
500) » »	-
1000) » »	08-10
10000) »	-

ԻԼԱՆԱԹ

Շուրայի—Պահրիյէ ճանիպըը ալիսինտէն

Ասաքիրը Պահրիյէի Շահանէ իչիւն պիր սէնէ զարֆընտա միւպայաասը իգթիզա իտէն եիւզ էլլի պին օգգա սաֆի Սիպիր եաղընըն միւնագասասը իճրա գըլընաճաղընտան, իթասընա թալիպ օլանլարըն միւնագասա պուլընմագ իւզրէ բումի աղօստօսըն եիրմի ալթընճը ճումա էրթէսի կիւնիւ Շուրայի Պահրիյէյէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.
22 օգոստ. 305

Շուրայի—Պահրիյէ ճանիպըը ալիսինտէն.

Թէրսանէի ամիրէ իչիւն լիւզումի օլան եիւզ ալթմըշ պէշ պին օգգա եիւզ եիրմի տօգուզ ճէտիտ գըյէ Միտէ վէ Ինէ-Ատա մէյտէ քէօմիւրինին պէհէր ճէտիտ եիւզ գըյէսի օթուզ իքի զըրուշտա թալիպի էօհտէսինտէ մէգարրըր իսէ տէ, իչպու օգոստոսըն եիրմի տօգուզընճը բէնճշէնպէ կիւնիւ նէթիճէի միւնագասասը պիլիճրա գարարը գաթիյէսի վէրիլէճէքլինտէն, թէնզիլը ֆիյաթ իլէ իթմայա թալիպ օլանլարըն էօվէլը մէզքիւրտէ Շուրայի Պահրիյէյէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.
22 օգոստ. 305

ՇԷՀՐ ԷՄԱՆԷԹԻ ճանիպըը ալիսինտէն

Տօլմա Պաղչէ կազխանէսի իչիւն միւպայաասը մուգարրէր օլուպ, օգոստօսըն եիրմի իքինճի սալը կիւնիւ իհալէի գաթիյէսի իճրա օլընաճաղը՝ էվվէլճէ իլան խուլընմըշ իսէ տէ, պու քէրրէ քէօմիւրինին իհալէսի՝ աղօստօսըն 26ընճը ճումա էրթէսի կիւնիւ թէէխիր խուլընմըշ, վէ էվվէլ մէզքիւր էմրը միւնագասա պիլիճրա, ասէտ աղօստօսըն 28ինճի բազար էրթէսի կիւնիւ սաաթ 100տէ 5 թէմինաթ գաբուլ օլունաճաղը թէքրարէն իլան օլունուր.
22 օգոստ. 305

Մէքթէպը Միլքիյէի Շահանէ իլէ լէյլիսի իչիւն պին իշ եիւզ պէշ սէնէսի իլուլ իպթիտասընտան 1306 սէնէսի աղօստօս նիհայէթինէ գատար իմալինէ լիւզում կէօրիւլէն կէօմլէք վէ գարօլիա գուրալըրը՝ չէհրը աղօստօսըն եիրմի իքինճի կիւնիւ իհալէի գաթիյէսի իճրա օլունաճաղընտան, թալիպ օլանլարըն մէզքիւր կիւնտէ Շէհր Էմանէթինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.
22 օգոստ. 305

ԻԼԱՆ

Սթամպօլտա Գալփագճըլար պաշընտա 114 նումէրօտա սաքին միւֆլիս Յակոբ Նազաչեան ցիմմէթինտէ ալաճաղըլըը խալթ վէ եա մուվագգաթ գապուլ վէ գայտ իթթիրմիշ օլան ալաճագլըլարըն Գանունը Թիճարէթին 211ինճի վէ անը թալի մատտէլէրի մուճիպինճէ միւֆլիսը մէզգում թարաֆընտան թէսլիմ օլունաճաղը գօնգօրտաթօյի միւզաքէրէ իչիւն իչպու 305 սէնէսի աղօստօսըն 28ինճի բազար էրթէսի կիւնիւ սաաթ 6 րաստըլըրընտէ մահքէմէի Թիճարէթը Պահրիյէնին իֆլաս մախսուս օտայա կէլմէլէրի իլան օլունուր.

Ժիւժ Գօմիսէր
Նուրէթ

19 օգոստ. 305

Պիկա սանճաղընըն մա հիսսէի խաւանէ 305 սէնէսի բալլամութ էօշրիւ իչպու աղօստօսըն նիհայէթինէ պէտէլի մաթլուպը լայըգընը պուլըմաղը հալտէ գարարտատէսի չէքիլմէք իւզրէ միւզայէտէյէ չըգարըլմըշ օլտուղընտան, թալիպ օլանլարըն նիհայէթ մէզքիւրէյէ գատար Տէրսաատէթտէ Աչար վէ Րուսումաթ խազարէթի ումումիյէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի.
22 աղօստոս 305 3—1

Այըըն սանճաղը ինճիր էօշրինին աղօստօսըն 21ինճի բազար էրթէսի կիւնիւ գարարտատէսի չէքիլմէք օլնաճաղը վէ շիմտի 1,150,000 ղրշ. տա պուլընտուղը Աչար վիլայէթը ճէլիլէսինտէն պիլտիրիլմիշ, վէ գարարտատէ կիւնինտէն իթիպարէն պիր հաֆթա միւտտէթ միւրուրինէ չէհրը մէզքիւրըն 29նճը սալը կիւնիւ իհալէի գաթիյէսինին իճրասը՝ նիզամը իգթիզասընտան պուլընմըշ օլմաղլա, թալիպ օլանլարըն թաֆսիլաթընա վագըֆ օլմագ վէ կիւնը մէզքիւրտէ իհալէի գաթիյէսինին իճրասընտան էվվէլ Աչար վէ Րուսումաթ խազարէթի ումումիյէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր.
21 աղօստօս 305 2—2

Պապը Ալի տէրունինտէ պուլընան լօգանթա իճարա վէրիլմէք իւզրէ մէվզը միւզայէտէյէ գօնուլմըշ օլտուղընտան, թալիպ օլանճագլարըն չէրայիթինի անլայըպ բէյ վէ միւզայէտէ իւզրէ տէրօզիթօ ագչէլէրի պէրապէր կէօթիւրիլմէք իւզրէ, իչպու չէհրը աղօստօսըն 27նճի կիւնինտէն իթիպարէն ճումա էրթէսի վէ բազար էրթէսի վէ չարշէնպա կիւնլէրի Տախիլիյէ մուհասէպէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր.
3—2

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

1305 սէնէսի մայըսըն իպթիտասընտան իթիպարէն Թէմուզ նիհայէթինէ գատար Մարմարա տախիլինտէ բօսթա իտէն Իտարէի Մախսուսէ վափօրլարընըն վագթ ու հարէքէթլէրինի մուղրայանճագլարը իպքա իլէր.

ԻԶՄԻՏ ԹԱՐԻՂԻ

Բազարտան մաատա հէր կիւն սաաթ պիր պուչուգտա Սիրքէճի իսքէլէսինտէն պիր վափօր հարէքէթլէ Եալըվա, Տաըճա, Գարամուրսալ վէ Տէյիրմէնտէրէսի, Էրէկլի, Գազըգլը, Գէօլճիւք, Սէքպան իսքէլէլէրինէ ուղրայարագ Իզմիտէ ազիմէթ, վէ հէր կիւն սաաթը մէզքիւրտէ Իզմիտտէն պիր վափօր հարէքէթլէ զիքր օլունան մէզքիւր իսքէլէլէրէ ուղրայարագ Սիրքէճի իսքէլէսինէ աւտէթ իտէր.

ՄՈՒՏԱՆԻԱ ԹԱՐԻՂԻ

Հաֆթատա 3 տէֆա եանի ճումա, բազար, վէ սալը կիւնլէրի սաաթ իքի պուչուգտա Լիման տաիրէսի բիւշկէահընընտագի շամանտուրատան պիր վափօր հարէքէթլէ Մուտանիա վէ Կէմլիկէ ազիմէթ, վէ բէնճ. վէ բազար վէ սալը կիւնլէրի Կէմլիքտէն Մուտանիայա ուղրայարագ Տէրսաատէթէ աւտէթ իտէր.

Մէզքիւր սէֆէրլէրտէն մաատա հէր չարշէնպէ կիւնլէրի սաաթ 2տէ Տէրսաատէթտէն պիր վափօր հարէքէթլէ Արմուտլը, Թըրիլիա, Մէյիլ, Մուտանիա, Գուրշունլը, Գումլա իսքէլէլէրինէ ուղրայարագ Կէմլիքէ ազիմէթ, վէ ճումա սապահլարը Կէմլիքտէն հարէքէթլէ մէզքիւր իսքէլէլէրէ ուղրայարագ Տէրսաատէթէ աւտէթ իտէր.

ՊԱՆՏԸՐՄԱ ԹԱՐԻՂԻ

Հաֆթատա 4 տէֆա եանի ճումա կիւնլէրի ալէսսապահ սաաթ իքի պուչուգտա վէ ճ. էրթէսի, բ. էրթէսի, չարշ. կիւնլէրի ագշամ սաաթ 11 պուչուգտա Սիրքէճի իսքէլէսինտէն պիր վափօր հարէքէթլէ Բրէմա իսքէլէսինէ ուղրայարագ Պանտըրմայա ազիմէթ, վէ ճ. էրթէսի կիւնլէրի ալէսսապահ սաաթ 2 պուչուգտա, վէ բ. էրթէսի, չարշ. վէ ճումա ագշամլարը սաաթ 11 պուչուգտա Պանտըրմա իսքէլէսինտէն պիր վափօր հարէքէթլէ Բրէմա իսքէլէսինէ ուղրայարագ Տէրսաատէթէ աւտէթ իտէր.

ԻՖԱՏԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ.—Իչպու սէֆէրլէրտէն մաատա լէտէլ իգթիզա աղնամ նագլի իչիւն ֆէվգէլատէ վափօրլար տախի կէօնտէրիլմէքտէ տիր.

ԳԱՐԱՊԻԳԱ ԹԱՐԻՂԻ

Հաֆթատա 3 կիւն վէճհը աթի իւզրէ վափօր գալտըրըլմագտա տըր.

1.—Հէր ճ. էրթ. կիւնի ագշամ սաաթ 11տէ Սիրքէճի իսքէլէսինտէն պիր վափօր հարէքէթլէ Թէքիրտաղ, Կանօզ, Խօրա, Միրէֆթէ, Քիւթալի, Մարմարա, Բաշ-Լիման իսքէլէլէրինէ ուղրայարագ բազար ագշամը Էրտէկէ մուվասալէթ, վէ բ. էրթ. կիւնլէրի ալէսսապահ շաֆագլա պէրապէր Էրտէկտէն հարէքէթլէ Գարապիկա, Շարքէօյ, Միրէֆթէ, Խօրա, Կանօզ իսքէլէլէրինէ ուղրայարագ, բ. էրթ. ագշամը Թէքիրտաղընա մուվասալէթ, վէ օրատան տախի գալգըպ սալը սապահը Սիրքէճի իսքէլէսինէ աւտէթ իտէր.

2.—Հէր բ. էրթ. ագշամը սաաթ 11տէ Սիրքէճի իսքէլէսինտէն պիր վափօր հարէքէթլէ Թէքիրտաղը, Կանօզ, Խօրա, Միրէֆթէ, Շարքէօյ, Գարապիկա իսքէլէլէրինէ ուղրայարագ սալը ագշամը Էրտէկէ մուվասալէթ, վէ չարշէնպէ կիւնլէրի ալէսսապահ շաֆագլա պէրապէր Էրտէկտէն հարէքէթլէ Բաշ-Լիման, Մարմարա, Քիւթալի, Միրէֆթէ, Խօրա, Կանօզ իսքէլէլէրինէ ուղրայարագ չարշէնպէ ագշամը Թէքիրտաղընա մուվասալէթ, վէ բէնճշէնպէ սապահը Սիրքէճի իսքէլէսինէ աւտէթ իտէր.

3.—Հէր բէնճ. ագշամը սաաթ 11տէ Տէրսաատէթտէն պիր վափօր հարէքէթլէ Թէքիրտաղ, Կանօզ, Խօրա, Միրէֆթէ, Քիւթալի, Մարմարա, Բաշ-Լիման իսքէլէլէրինէ ուղրայարագ ճումա ագշամը Էրտէկէ մուվասալէթ, վէ ճ. էրթ. կիւնիւ ալէսսապահ Էրտէկտէն հարէքէթլէ Գարապիկա, Շարքէօյ, Միրէֆթէ, Խօրա, Կանօզ իսքէլէլէրինէ ուղրայարագ ճ. էրթ. ագշամը Թէքիրտաղը մուվասալէթ վէ բազար սապահը Սիրքէճի իսքէլէսինէ աւտէթ իտէր.

ԻՖԱՏԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ.—Սալիֆ իւզ զիքր իսքէլէլէրին հէր հանկի պիրինտէն աղնամ նագլի իչիւն ֆէվգէլատէ վափօրլար կէօնտէրիլմէքտէ տիր.

ԹԷՔԻՐՏԱՂ ԹԱՐԻՂԻ

Հէր ճ. էրթ. բ. էրթ. վէ բէնճ. ագշամլարը Գարապիկա խաթթընա հարէքէթ իտուպ, տօղրուտան տօղրույա Թէքիրտաղընա ազիմէթ իտէն վափօրլարտան մաատա, հէր ճ. էրթ. վէ սալը սապահլարը սաաթ 1 պուչուգտա Սիրքէճի իսքէլէսինտէն պիր վափօր հարէքէթլէ Պիկատօս, Սիլիվրի վէ Էրէկլի իսքէլէլէրինէ ուղրայարագ ագշամ իւզէրի Թէքիրտաղընա մուվասալէթ, վէ ճ. էրթ. վէ չարշ. սապահլարը սաաթը մէզքիւրտէ Թէքիրտաղընտան հարէքէթլէ մէզքիւր իսքէլէլէրէ ուղրայարագ Սիրքէճի իսքէլէսինէ աւտէթ իտէր.

ԳԱՐԱՏԷՆԻԶՏԷ ՊԱՐԹԸՆ ԻՍԿԷԼԷՍԻՆԷ ՀԱՐԷՔԷԹ ԻՏԷՆ ՎԱՓՕՐԼԱՐ

Հէր հաֆթա չարշ. կիւնլէրի ագշամ սաաթ 11տէ Տէրսաատէթտէն պիր վափօր հարէքէթլէ Էրէկլի իսքէլէսինէ ուղրայարագ Պարթընա ազիմէթ, վէ ճ. էրթ. սապահլարը Պարթընտան հարէքէթլէ Էրէկլի իսքէլէսինէ ուղրայարագ բազար սապահը Տէրսաատէթէ աւտէթ իտէր.

ՀԱՐԻՔ ՎԷ ԷՕՄԻՒՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱԼԱՐԸ

NORTH BRITISH MERCANTILE
ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐԳԸՆԹԱՅԼ
1809տա Թէէսիս

	Ինկ. Լիրասը
Սէրմայէսի	3,000,000
Իհթիյաթ ագչէսի	5,978,946
1885 սէնէսի հասըլաթը	1,788,964

NORTHERN INSURANCE COMPANY
ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ
1836տա Թէէսիս

	Ինկ. Լիրասը
Սէրմայէսի	3,000,0080
Իհթիյաթ ագչէսի	3,134,34
1885 սէնէսի հասըլաթը	898-076

Սալիֆ իւլ պէյան իքի գումբանիա հէր նէվի ֆիյաթլա վէ միւթէտիլ չէրաիթլէ խանէ վէ էշյա վէ էմթաայի թիճարիյէ վէ սաիրէ սիկուրթա իտուպ, գազանըն վուգուընտա տէրհալ պէտէլիյատը մուգաւէլէ թաազմին իտէրլէր. Եանկըն ճիհէթինտէ թաազմինաթ 15,000,000 Ինկ. լիրասը.

ՏԷՆԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ
Maritime Insurance Cie.

Սէրմայէսի Ինկ. լիրասը 500,000 Իհթիյաթ ագչէսի Ինկ. լիրասը 120,000

Իչպու գումբանիա հէր նէվի ֆիյաթլա վէ միւթէտիլ չէրաիթլէ կէրէք վափօր վէ կէրէք կէմիլէր սէֆինէսիլէ մէրսուլ էմթաայի թիճարիյէ, կէրէք վէ հոլի պէտէլի սիկուրթա իտէր. Մուֆասսալ մալումաթ իչիւն Գալաթատա Գօմիսիօն խանընտա մէզքիւր իւչ գումբանիալարըն աճէնթէ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԷՐՈԲԵԱՆա միւրաճաաթ իթմէլի.

ԲՕՂ ՖՕՅԱՃԵԱՆ

ԵԻՒՔՍԷՔ ԳԱԼՏԸՐԸՄՏԱ 80 ՆՈՒՄԷՐՕՏԱ

ՍԷՕԶԻ ՎԷ ՖԷՐՐԱՀԼԸՂԱ ՄԻՒԹԷԱԼԼԻՔ

ԱԼԷԱԹ ԹԻՒՃՃԱՐԸ

Մէզքիւր մաղազատա կէօզէ վէ ճէրրահլըղա միւթէալլիգ էնվայ ալաթ մէվճուտ տըր.

Էզճիւմլէ, խուրտուրուզ վէ սէրթ լասթիգտէն (գաուչուգտան) մամուլ մէզանատը միւխթէլիֆէ, գասըգ պաղլարը, էնվայ չըրինկալար, էլէքթրիգ մաքինալարը, միզան իւլ հավա (պարօմէթր), միզան իւլ հարարէ (թէրմօմէթր) վէ էյի ճինս կէօզլիւքլէր պուլընմագտա տըր.

Մ. Բօղ Ֆօյաճեան՝ հէր նէվի սըպարիշ գապուլ վէ թամիրաթը էհվէն ֆիյաթ իլէ իճրա վէ թէրքիպ իտէր.

ԳԱՐԼԸՄԱՆ ՎԷ ՊԼՈՒՄՊԷՐԿ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

ԳԱԼԱԹԱՏԱ ՊԷՕՅԻՒՔ ՄԻԼԼԷԹ ԽԱՆԸՆՏԱ

ԻԹԹԻՀԱՏ ԲՕՍԹԱԽԱՆԷՍԻՆԻՆ ԻՍԹ ԳԱԹԸՆՏԱ

Մէզքիւր մաղազատա հէր նէվի պէյազ չամաշըը, գատընլար իչիւն մանթօլար, չօճուգ էլպիսէլէրի, եազըմ ֆիսթանլար, գօրսէլէր, ճէհէզ իչիւն չամաշըրլար, նագըշ իշլէմէլէրի, էնվայ չօրաբլար, մէնտիլլէր վէ սաիր պու կիպի մալլար զըյաթ էհվէն ֆիյաթլա ֆիրուխթ օլունուր.

Փէօֆֆէի ալէա ճինստէն օլան պու մալլար թօփտան վէ բէրաքէնտէ սաթըլըր.

Պու մալլար՝ Վիէննա վէ Պէրլինտէ խուսուսի ֆապրիգալարտա իմալ օլունըբ, Ինկիլթէրա, Իթալիա վէ Լյօնտան սաիր մէմլէքէթլէրինտէն տախի մալ ճէլբ օլունըր.

Էհէր պէտէլի բօլիչա վէ խաստա բօսթա բուլը իլէ կէօնտէրիլիր իսէ, Թաշրալարտան վագը օլան սըբարիշլէր տախի իճրա օլունըր.

Պէյէնիլմէյէն մալլար կէրի ալընըբ աքչէսի իատէ օլունըր վէ եահուտ էնճէսի նագդիյէ իւճրէթի ալընըր.

Գատընլարա մախսուս օլմագ իւզրէ մէզքիւր մաղազա՝ քէնտի ճէսիմ տէբօզիթօյլարընա մախսուս պիր թէրզիհանէ իսթիհսալ իթմիշ իւզրէ զամմ իլէ թէլպիսաթ իթմիշ օլտուղը կիպի, ըսմարլամա մանթօ վէ սաիրէ եափմագ իչիւն Եվրոպատան էնվայ չէշիտ գումաշլար տախի կէթիրթմիշ տիր.

Մաճառը Տօգթ. Տանիէլ Բէքզինին հիւքիւմէթ թարաֆընտան թաստիգ վէ նէզարէթ օլընան աշըխանէսինին

ԹԱԶԷ ԱՇԸՍԸ

Իչպու հայվան աշըսը՝ պիլթիւն սէնէ թազէ գալըը, քեթիլէն հայվանըն պիլճիւմլէ ազալարը հիւքիւմէթին պիր պայթար հէքիմի թարաֆընտան թէտգիգ ու թէֆթիշ օլունտուգտան վէ հիչ պիր խասթալըղը օլմատըղը թասթիգ խուլընտըքտան սօնրա մէզքիւր աշը իթա վէ թէսլիմ օլունըր.

						Ղրշ.
	3— 4 տէֆա աշըլամաղա քեաֆի			1	գալէմ	7-50
Պէհէրի	3— 4	»	»	10	»	6
	15-20	»	»	1	»	30
	50	»	»	1	»	70
	100	»	»	1	»	120
	1000	»	»	1	»	1100

Ֆիյաթըլա Պ. Լէօն Ֆրիտմանըն նէզարէթինտէ ֆիրուխթ օլունըր. Ումում տէբօզիթօսու՝ Պէյօղլունտա Տօղրու Եօլտա Աղա-Ճամիսինտէ 169 նումէրօլը ՏԷԼԼԱ-ՍՈՒՏԱ ԷՃԶԱԽԱՆԷՍԻ ՏԻՐ.

ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ ՄԱԹՊԱԱՍԸ

ՊԱՊԸ ԱԼԻ ՃԱՏՏԷՍԻՆՏԷ ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ
ԻՏԱՐԷԽԱՆԷՍԻՆՏԷ

Մէզքիւր մաթպաատա թապ օլունըր.
1. Ճիւզ վէ ճիլտ Օսմանլըճա, Էրմէնիճէ վէ Ֆրանսըզճա քիթաբլար.
2 Օսմանլըճա, Էրմէնիճէ, Ֆրանսըզճա, Րումճա իլանլար.
3. Տիւյիւն վէ հէնտասէ պիլէթլէրի վէ սաիրէ.

ՖԻԵԱԹ ԷՀՎԷՆ